

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej:	celo leto naprej:	celo leto naprej:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 24—
pol leta 12—	pol leta 12—	pol leta 12—	pol leta 12—
četrt leta 6—	četrt leta 6—	četrt leta 6—	četrt leta 6—
na mesec 2—	na mesec 2—	na mesec 2—	na mesec 2—

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredni modelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vsta 20 vin. Poslano vsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pisma naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	pol leta 15—
četrt leta 6:50	četrt leta 7:50
na mesec 2:30	na mesec 2:50

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Ponesrečeni ruski naskok na Uzsok. — Silne ruske izgube. — Naše čete so vjele 1200 Rusov. — Nemški uspehi v Pretrskem gozdu in v Vogezih.

KRVAVO ODBITI RUSKI NAPADI NA PRELAZ UZSOK. — HRA-BROST OGRSKIH POLKOV. — 1200 RUSOV VJETIH.

Dunaj, 22. aprila. (Kor. urad.) Uradno razglajajo, dne 22. aprila: V ruski Poljski in v zapadni Galiciji semtertja topovski boji.

Na karpatski fronti smo krvavo odbili ponoven naskok proti našim postojankam ob gorskem prelazu Uzsok in ob obeh straneh tega preloda.

Pri srditih napadih, ki so se razbili deloma v najučinkovitejšem ognju naše artiljerije, deloma pa smo jih odbili s protinapadi naše pehote, je imel nasprotnik zopet težke izgube. Samo pred pozicijami nekega holma, ki ga je sovražnik opetovano napadel, leži nad 400 ruskih mrtvecev.

Pehotni polk št. 12., konvedska pehotna polka št. 24. in 25. iz Brassa in Marosvasarhelyja, kakor tudi vsa artiljerija, ki se je udeležila teh bojev, so se posebno odlikovali.

Vjeli smo 1200 Rusov. Na ostalih odsekih karpatske fronte, v jugovzhodni Galiciji in v Bukovini samo semtertja topovski boj in spopadi.

Nomestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

S POLJSKEGA BOJIŠČA.

Berolin, 22. aprila. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada. Veliki glavni stan, dne 22. aprila.

Vzhodno bojišče: Položaj na vzhodu je neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ruska poročila.

Poročilo ruskega generalnega štaba z dne 18. aprila ob 10. zvečer pravi: Začetkom marca (po pravoslavem koledarju) smo imeli zasedeno glavno črto v Karpatih samo v okolici Dukle, ker so naše čete tvorile izbočen kot. Vsi drugi prelazi od Lupkova proti vzhodu so bili v sovražnikovih rokah. Naše armade so dobile nalogo, da razvijajo pred neugodnim letnim časom našo fronto, ki dominira nad izhodi v ogrske doline. V tem času se je nahajala večina avstrijskih čet, ki naj bi bile osvobodile Przemysl, med prelazom Uzsok in Lupkov. Na tem delu smo namerali napasti. Naše čete so morale pod zelo težavnimi razmerami pokrajine, izvršiti frontalni napad. Da se ta naloga olajša, smo sklenili stranski napad na fronti v smeri Bartfa-Lupkov. Ta stranski napad smo izvršili dne 19. marca ter je bil dne 23. marca v polnem razvoju.

Dne 28. marca so pričele naše čete glavni napad v smeri iz Baligroda ter so objele sovražne pozicije pri Lupkovu in vzhodno od tam, to je do izvirka reke San. Sovražnik se je našo ofenzivo silno ljuto upiral. Na fronti od Bartfe do prelaza Uzsok je bil zbral vse razpoložljive čete. Bile so tam tudi nemške čete in kavalerija, ki je razbijala. Te čete so presegale 300 bataljonov. Razen tega so imele premagati naše čete najresnejše naravne težkoče. Kljub temu nam je dovolila hrabrost naših čet že 5. aprila, to je 18 dni po začetku ofenzivi, da smo izvršili svojo nalogo, in polastili smo se glavnega gorovja Karpatov v dolgosti 110 vrst.

Nadaljnji boji so imeli značaj

separatnih akcij, da utrdimo doseženi uspeh.

BOJI V KARPATIH.

Iz Kodanja poročajo, da je pregrupacija ruskih čet v Karpatih končana in da je v najkrajšem času pričakovati novega prodiranja ruskih čet proti avstro - ogrski fronti.

Kakor pa posnamemo iz našega uradnega poročila, s to novo ofenzivo še ni nič. V spominu nam je, da so kodanjska poročila prva govorila o pregrupaciji ruskih čet in sedaj govorijo zopet kodanjska poročila prva o novi ruski ofenzivi. Kakor pa ne moremo vedeti, ali je bilo prvo poročilo resnično, tako smemo dvomiti o sedanjem poročilu. Zdi se namreč, da so Rusi uvideli brezuspešnost svojih napadov in da se hočejo omejiti samo na to, da obdržijo pozicije, ki jih imajo sedaj.

Samo pri Uzsoku se vrše večji boji. Tu pritiskajo Rusi še vedno z vso silo in zdi se, da jim tu ne gre toliko za stratežičen uspeh, kakor za politične motive.

Fronta v Karpatih.

»Az Est« označuje natančno črto, na kateri se je ustavila ruska ofenziva. Pri galiskem kraju Konieczni prestopa ta črta na ogrsko tla, od tod gre preko Zhora proti Sztrópku, gre severno od Felsöszebenja do železnice Homonna - Mező Laborcz ter se obrne od tam proti Viravi. Potem gre fronta ob ogrski meji proti Telepocz - Zellőju, se obrne proti Nagypolanyju, kjer se vrše ljuti boji, prestopi v dolino Cziroke, potem preko Juhaszlaka, severno od Harczosa in od tam na Patkófalu, odkoder se obrne z ogrskih tal proti Wołosati. Fronta gre nato v severo - vzhodni smeri preko izvira reke Stry do vrha Zwinin, severno od Tucholke, prestopi v dolino reke Opor in gre preko vrhov Magure v smeri na Bistrice. Tu se obrne proti severu, gre severno od Worne proti Otyniji in proti Dnjestru do ruske meje. Celo to fronto drže naše čete.

Ruska ojačenja v Karpatih.

Berolin, 21. aprila. »Nationalzeitung« javlja: Rusi pošiljajo na kar-

patsko fronto znatna ojačenja, toda brez težke artiljerije, ki se radi slabih cest ne da transportirati.

Boji pri Konieczni.

»Pester Lloyd« poroča iz Eperies: Naši artiljeriji se je posrečilo, razstreliti neko rusko skladišče smodnika. Ruski poskus, preložiti svoje desno krilo od Konieczne v galisko Vyszkowo, se je končal s popolnim fiaskom. Rusi se niso mogli upreti navalu naših čet in potisnili smo jih v smeri na Hanczowo in Uscie, kakih 6 kilometrov nazaj, pri čemer smo vjeli mnogo Rusov.

SILNI BOJI V BUKOVINI.

Iz Črnovic poročajo: Že dva dni se vrše neprestano silni boji severo - vzhodno od Črnovic. Rusi so porabili nagrobne spomenike v Bojanu za barikade.

Sovražnega letalca, ki je metal bombe na Črnovice, je neki »golob« po daljšem boju zbil iz zraka. Ruski častnik je mrtev, letalo je uničeno.

Prestolonaslednik v južnovzhodni Galiciji in v Bukovini.

Dunaj, 22. aprila. (Kor. urad.) Njegova c. in kr. Visokost najprej svetiljši gospod polkovnik in linijskoladijski kapitan nadvojvoda Karel Franc Jožef se je 21. aprila jutraj z železnico odpeljal v Delatyn, da prisostvuje tam otvoritvi velikega železniškega viadukta čez Prut, ki je bil razstreljen in ki je zdaj zopet popravljen. Preskušnja, koliko bremen prenese ta važni objekt, ki so ga naše železniške stotnije popravile v štirih tednih, se je izvršila pred nadvojvodo, ki je nato šel čez most ter milostivo dovolil, da nosi most njegovo ime. Ko si je nadvojvoda Karel Franc Jožef ogledal en pehotni polk in en lovski bataljon ter dekoriral častnike in moštvo teh čet, je obedel v krogu štaba kornega poveljstva ter se potem med ovacijami prebivalstva odpeljal v Delatyn nazaj. Tam se je nadvojvoda poslovil od poveljnika armadne skupine, generala kavalerije barona Pflanzera-Baltina, pri čemer se je nadvojvoda spominjal svojega prvega obiska pri tej armadni skupini o božiču v Mar-

maroški Sihoti ter pohvalno poudarjal, da je armadna skupina Pflanzera od tedaj z lastno ofenzivo spravila celo Bukovino in južnovzhodno Galicijo zopet v naše roke ter dozdej odbila vse napade mnogo močnejšega sovražnika.

Iz Bukovine.

Poročilo, da se deželni predsednik bukovinski in knezoškof za stalno vrnete v Črnovice, je prezgodnje. Vse bukovinske centralne oblasti se nahajajo sedaj v Dornawatri. Deželni predsednik prihaja od slučaja do slučaja v Črnovice. Promet v Bukovini je normalen. Kmetiškimi begunci je povratek dovoljen, mestnim prebivalcem pa za sedaj še ne, zaradi težke aproviziranja. Pred Zaleszczyki se vrše zdajpazdaj artiljerijski boji, sicer na bukovinski fronti le boji patrolj in v bližini romunske meje artiljerijski boji. Kako velike so izgube Rusov v Bukovini, je razvidno iz tega, da so poslali tekom par dni v Rusijo 56 vagonov z mrtvimi vojakmi nekega tatarskega plemena, ker je armadno vodstvo obljubilo tem polkom, da bodo pokopali padle v domači zemlji, sicer bi se bili polki iz verskih ozirov uprli udeležiti se vojne. V teh 56 vagonih je bilo kakih 3500 mrtvih.

Posadka iz Przemysla.

Švicarska poročila iz Ufe pravijo, da so poslali Rusi posadko iz Przemysla v gorovje Ural, torej nad 3000 km daleč od zavzete trdnjave.

RUSKE NADE.

S francoske meje javlja »Kölnische Zeitung« z dne 21. aprila:

Vojni poročevalec pariškega »Journala« v ruskem glavnem stanu na Poljskem poroča dne 17. aprila o sodbi, ki si jo je ustvaril na podlagi vtiskov na licu mesta o bodočem razvoju vojaških operacij na Poljskem:

Naj bodo dogodki, ki se pripravljajo, takšni ali drugačni, to je sedaj gotovo, da bo naša pozornost sedaj bolj kakor kdaj prej vezana na črto Thorn - Krakov.

Takisto je še mnogo prezgodaj, razglajati kot nedotakljivo versko

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.

(Dalje.)

Med tem, ko so osedlali njegovega konja, je Jacques spisal brzojavke za Annino rodbino, za svojo, za vojvodinjo de Blanzac in za Guya de Nozay. Smehljaje je premišljeval, kakšen pomilovanja vreden obraz bi delal, če bi moral naznaniti rojstvo hčerke.

Prvo očetovstvo vzbudi kakor prva ljubezen, čuvstva, ki se ne ponavljajo več. Ob misli, da je staro rodbinsko drevo znova poglajalo in da potomec moškega spola jamči rodbini morda še za nekaj stoletij življenja, se je Jacquesu zdelo, kakor da raste njegova lastna moč, njegov lasten ugled. Njegov sin! Celo pot mu je bilo to sladko ime na jeziku. Ko se je povrnil v Blonay, je ginjen ogledoval grad in ni se mogel vzdržati smeha ob misli na kontrast med tem ogromnim granitnim poslopjem in tem malim detetom, ki se je v njem narodilo. Ko se je vračal skozi vas, je opazil, da so ljudje že zaznali za veselje dogodek. Vse je

prihajalo na prag, da ga pozdravi. Ženske so se mu pomenljivo smehljale in te molčeče čestitke so ga posebno ginile.

Da zmanjša svojo lastno odgovornost, je gospa d' Anguilhon uvažuje, da bo Annie veselilo imeti v svoji bližini sorodnico in vrhu tega rojakinjo, prosila baronico de Keradieu, da pride za čas otročje postelje njene sinave v Blonay. Nikdar ni zvedela, kako zelo ji je bila mlada žena za to idejo hvaležna.

Annie je hotela svojega otroka sama dojeti. Naznanilo tega sklepa je Jacquesa prijetno iznenadilo. Sam bi se nikdar ne upal od nje kaj takega zahtevati. Iz vestnosti pa jo je le opozoril na vse žrtve, ki jih zahteva dojetev.

— Vem, vem, je odgovorila; toda doktor pravi, da sem izredno zdrava; zdi se mi, da moram vse storiti, da prenesem svoje zdravje na otroka. Tudi moja mati me je dojila sama; moja dolžnost je takorekoč, da povrnem svojemu otroku to, kar je storila za-me. Glej, je pristavila smeje, me Amerikanke si ne vstvarjamo dolžnostij za zabavo, izpolnjujemo pa tiste, ki so nam naložene.

Vsled tega sklepa je k novorojencu prišla mesto običajne, s trakovi nakičene dojilje angleška bona. Katarina je z neko tragično smešnostjo obžalovala, da se ne more

raztrgati v dva kosa, da oskrbuje otroka »Miss Annie«, kakor je še vedno v svojem srcu nazivala markizo, in pa »Miss Annie« samo.

Markiza je ohranila dobo svojega okrevanja v prijaznem spominu. Jacques ji je izkazoval najprijetnejše pozornosti. Pogovarjali so se ob njeni chaiselongui in ti intimni razgovori, ki so se sukali okoli verstva, politike in socialnih vprašanj, so ji razkrili francoske razmere bolj kakor obe prejšnji sezoni v družbi. Njeni moderni in neodvisni nazori so pogosto vplivali kakor prave bombe. Gospa d' Anguilhon je tedaj na svoj poseben način ponosno privzdignila lepo glavo, baronica je povesila oči, župnik je sedel, kakor bi ga z vodo polil, Jacques in Guy de Nozay pa sta si grizla brke. Ko so se nekega dne med drugim razgovarjali o nestrpnosti vlade, je župnik pripovedoval, kako brutalno so odstavili nekega župnika in uradnika, češ, da sta reakcionarna.

— Vse to bi se ne prigodilo v Ameriki, prepričana sem o tem, je dela markiza.

— Ne, je odgovorila Annie. Predvsem zato ne, ker nikomur ne pride na misel, rovat proti republik, pa tudi zato, ker so cerkve od države popolnoma neodvisne. Pri nas mora vsak, ki hoče negovati svojo vero, plačati tudi stroške. Odkrito rečeno, če duhovnik ali uradnik slu-

ži republikanski vladi, ne sme o njej slabo govoriti in delati za royaliste. Navadna dostojnost mu mora to zabraniti.

— Gospod župnik, je pripomnil Jacques, saj veste, da je moja žena v srcu republikanka.

— Gotovo, mnogo naravnejše se mi zdi, da je suvereniteta pri masi kakor v rokah ene same rodbine, je pogumno odgovorila Annie. Narod, ki spoštuje samega sebe, ne potrebuje kakor reprezentanta. Po mojem mnenju na primer bi ta reprezentant, izbran med stotisoči, moral fizično in moralno biti dovršen mož.

— In vrhu tega lep, je pripomnil zlobno baron de Keradieu.

— In vrhu tega lep, je ponovila Annie, obdan od največjega ugleda. Nam, ki delamo, morda zadostuje naš White House, odkritosrečno rečeno pa se mi Elysée zdi dokaj boren. V Franciji bi se plemstvo moralo združiti; pod njegovim vplivom bi republika postala elegantna, fina in mogočnejša kakor katerakoli monarhija.

— Ali, draga moja, je menila markiza, plemstvo ima svoje tradicije. Plemstvo se ne more izneveriti rodbini, kateri so njegovi predniki prisegli zvestobo. To bi bilo izdajstvo.

— Ne, ker domovina je nad vsem. In ravno ta rodbina bi morala s svojim vzgledom pokazati, da zna

slediti času in žrtvovati svoje osebnostne ambicije sreči Francije.

— Nekoliko preveč zahtevaš, draga moja, je del marki. Ne zahtevam več, kakor da pokažejo vsaj od časa do časa malo tolerance!

— Dobro! je odgovorila Annie ne brez zlobnosti, priporočam ti, da pričneš sam s seboj. Jaz za svojo osebo sem pripravljena poslati županovi soprogi krasno košaro sladčic. Ti pa izroči njenemu soprogu vsoto denarja za občinske reveže ali za kak drugi javni namen.

— To je ideja, kaj pravite k temu, gospod župnik?

— Dobra ideja po mojem mnenju. Gospoda Finet tako prisilite, da je napram vam obziren in vrhu tega še napram meni. Čujem, da je na trgu kupil hišo in da si želi novega vodnjaka. Morete mu denar izročiti, da si ga ž njim zgradi.

— Dobro! pa naj bo za vodnjak! je del marki.

Nato je položil roko svoji ženi na ramo in pripomnil:

— Ne pustí nas prehitro napredovati.

Gospa d' Anguilhon je prosila barona in baronico de Keradieu, da kumujeta krstu njenega vnuka. Želala si je, da ima mlado kumico, da mu more biti pozneje prijateljica in svetovalka.

(Dalje prihodnjice.)

načelo, da se mora celokupna ruska vojna sila za nekaj časa okreniti proti pustam ogrske ravnine, predno si bo mogla zopet vzeti za cilj ravno pot proti Berlinu.

Eno pa je v vsakem slučaju gotovo: vsi mi bomo morali imeti še mnogo potrpljenja in vztrajnosti. Noben dogodek se ne more doigrati z bliskovito brzino. Pametno je, da v nobenem slučaju ne računamo s čudeži, marveč da ohranimo nemajno zaupanje v počasen, a siguran razvoj dogodkov.

Ruske želje glede vojne odškodnine.

»Novoje Vremja« je napravila prav originalen dvotip glede nemškega vojnega posojila. Pravi, da z veseljem sprejema vest o uspehu nemškega voj. posojila, ker ostane ta denar v deželi in ker bo vsled tega mogla Nemčija z lahkoto plačati vojno odškodnino 20 do 30 milijard, in če bo zmagovita Rusija še bolj pritisnila, tudi 50 milijard.

Novo finančno posvetovanje tripelcentente.

»Magdenburger Zeitung« poroča iz Petrograda, da je ruski finančni minister Bark odpotoval z ravnateljem finančnega ministrstva in ravnateljem ruskega davčnega departementa čez Švedsko k nekemu novemu sestanku finančnih ministrov tripelcentente.

IZ RUSIJE.

»Novoje Vremja« se v ostrem članku obrača proti nemškim učenjakom na ruskih vseučiliščih ter opozarja, da stoji pred sto leti ustanovljena ruska akademija znanosti še danes pod nemškim vplivom. List pravi, da je ravnatelj akademičnega observatorija v Petrogradu pred izbruhom vojne poslal rokopise slovitga astronoma Keplerja v Berlin, od koder jih ne bo več dobili nazaj.

Poslanec Timirjašev je izjavil na nekem zborovanju, da je glavna naloga te vojne, osvoboditi Rusijo ekonomične odvisnosti od Nemčije. Trgovinski minister Šahovskoj je opozarjal na dve glavni točki: Najti pota in sredstva, da se ublaže ekonomične posledice vojne in izrabiti rezultate na bojiščih v prilog notranjemu položaju. Vsem je jasno, da bo vojna odstranila mnogo ovir za rusko industrijo in trgovino.

Škoda na ruskem Poljskem.

Iz Krakova poročajo: Varšavski listi so izračunali škodo, ki jo je vojna napravila na ruskem Poljskem ter jo cenijo na eno milijardo rubljev. Od te vsote odpade 487 milijonov na poljedelske obrate, 12 milijonov na uničene tvornice, 45 milijonov na stroje in drugo opremo, 27 milijonov na uničen material in 13 milijonov na škodo v rudokopih.

Likvidacija nemških trgovskih podjetij v Rusiji.

Berolin, 22. aprila. (Kor. urad.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« javlja:

Glasom brzojavnega poročila cesarskega veleposlanika v Washingtonu je ruska vlada rok za likvidacijo nemških trgovskih podjetij v Rusiji, ki je potekel 14. aprila, podaljšala do 14. junija po novem koledarju.

NEMŠKI KOMUNIKE S FRANCO-SKEGA BOJIŠČA.

Berolin, 22. avgusta. (Kor. ur.) Poročilo Wolffovega urada. Veliki glavni stan, dne 26. aprila.

Zapadno bojišče:

Južno od kanala La Bassee in severno-zapadno od Arrasa smo izvršili uspešne razstrelitve z minami. V Argonih in na ozemlju med rekama Mas in Mozel so se vršili srđiti artiljerijski boji.

Po artiljerijskem navalu so danes ponoči Francozi izvršili napad v zapadnem delu Pretrskega gozda, a so bili s težkimi izgubami odbiti. Na severnem obronku Hartmannsweilerkopfa smo včeraj razdeljali neko sovražno oporišče ter zvečer zavrnili sovražnega napada.

Vrhovno armadno vodstvo.

Francoski komuniké.

Iz Pariza javljajo »Münchener Neueste Nachrichten« z dne 21. aprila:

Poročilo francoskega generalnega štaba z dne 20. aprila ob 3. popoldne se glasi:

Včerajšnjemu večernemu poročilu glede operacij v Lotaringiji in v Vogezih nimamo ničesar dostaviti.

Na ostalih frontah artiljerijske akcije, ki so bile posebno živahne v okolici Soissons, v odseku pri Reims in v Argonih.

Večerno poročilo pravi: Nemci so vrgli na Reims 50 granat.

V Argonih in v Champagni artiljerijski boji.

V Bois Mortmaré napredujejo naši napadi. V Bois Le Pretre je naša artiljerija onemogočila sovražne naskoke. Na parobkih Bois Paroy živahna kanonada in boji med predstražami.

Snoči smo odbili dva sovražna napada na Hartmannsweilerkopf.

Lord Kitchener je zadovoljen.

Haag, 21. septembra. (Kor. ur.) »Nieuwe Courant« javlja iz Londona: V današnji seji spodnje zbornice je izjavil finančni minister lord George, da se vlada ne strinja z mnenjem, da bi lahko vojno uspešneje nadaljevali, ako bi bila uvedena splošna vojaška dolžnost.

Lord Kitchener je zelo zadovoljen z uspehom, ki ga je imel poziv prostovoljcev.

Nezaupanje na Angleškem.

London, 22. aprila. (Kor. urad.) V uvodniku lista »Times« dne 21. t. m., ki je bil že signaliziran, se pravi: Najpomembnejša izprememba situacije obstoji v tem, da je zaupanje do vlade izgubljeno. Ni mogoče, da nastane zopet to zaupanje, če vlada ne najde zopet kontakta z deželo. Noben trenotek v zgodovini Anglije ni izzval soglasnejše kritike.

V Londonu ali Berolinu.

Iz Amsterdama javljajo »M. N. Nachrichten« z dne 20. aprila:

Londonka »Morning Post« piše: Ako zmagata Nemčija, bo mir sklenjen v Londonu, ako pa zmagata Anglija, se sklene mir v Berolinu. Ako podležemo mi, ne smemo pričakovati nobenega usmiljenja.

Nemčija more skleniti mir samo, ako porazi zaveznike, le-ti pa samo, ako premagajo Nemčijo.

Nemčija bo svoj posel temeljito opravila, ako zmagata. Ako zmagajo zavezniki, morajo storiti isto. Mi računamo, da morajo zavezniki zmagati. Toda za to domnevanje nimamo doslej še niti najmanjšega poudarka. Doslej je Nemčija zmagovalka, ker ima v rokah vso Belgijo, kos Francije in velik del Poljske, dočim so Angleži pri Ypernu izgubili 1 miljo ozemlja, pri Neuve Chapelle pa so prodrli za 1 miljo.

Amsterdamski »Handelsblad« zaključuje na temelju nezadovoljnosti, ki se je pojavila v angleških listih z vodilnimi državniki in z razmerami na Angleškem in na bojiščih, da ni v Angliji nihče računal s tem, da bi trajala vojna tako dolgo. Konec s strahotami pa je vedno boljši, kakor strahote brez konca.

Belgijske ladje za Anglijo.

Od nizozemske meje poroča »Köln. Ztg.«: V Vlissingenu so bile od začetka septembra zasidrane belgijske ladje, ki so služile prej zvezi z Antverpnom po Scheldi. Neka angleška ladjedelnica je sedaj pokupila te ladje, a nastalo je vprašanje, kako jih spraviti na Angleško. V soboto in nedeljo dopoldne so bile ladje pripravljene, da odplujejo v nedeljo popoldne pri dobrem vremenu na Angleško. V očigled nevarnosti vsled nemških podmorskih čolnov so bila odstranjena imena in druga znamenja, tako da se ni moglo razvideti državno pripadnosti. Ko so zapustile ladje v nedeljo popoldne pristanišče Vlissingen, je ustavil poveljnik vojne ladje »Noordbrabant« belgijske ladje, jih preiskal, pregledal listine in dal obesiti prave zastave. Ko se je bilo to zgodilo, so parniki pod belgijsko zastavo odplule naprej.

Belgijska vojska.

Iz Londona poročajo: Vsled odredbe belgijske vlade, so poslali na 4 transportnih ladjah vse belgijske vojne begunce v starosti 18 do 35 let na Francosko, kjer jih bodo uvrstili v vojsko.

Delavsko gibanje na Angleškem.

Kakor poročajo »Times« iz Londona, je imel izvrševalni odbor zveze rudarjev Anglije občni zbor. V odboru je bila velika večina za nekako konferenco, ki naj ima namen, da bodo vsi rudarji en dan odpovedali službo, da se na ta način prisili delodajalce, da ustrezajo željam rudarjev.

Angleški državni zbor.

Iz Londona poročajo: V poslanski zbornici se je razvila enournna živahna debata zaradi predloga nekega poslanca, da naj se med vojno

ne prodajajo alkoholne pijače. Debatata se je morala prekiniti, ker so bila nasprotstva velika in vlada ni hotela, da bi prišlo do glasovanja.

Sleparski dobavitelji na Francoskem.

Lyon, 21. aprila. (Kor. urad.) »Nouvelles« javlja iz Pariza: V zvezi s sleparksko afero Geupil so v Parizu zaprli dva veletržca. Policija odklanja o stvari vsako nadaljno informacijo.

BOJ LETALCEV.

»Baseler Nachrichten« poročajo o silnem boju letalcev dne 20. aprila: Medtem, ko so prirejali prebivalci Basla generalu Willu, ko se je odpeljal v Arlesheim, viharne ovacije, se je razvil zunaj nad pokrajino alzaske nevarne pokrajine boj letalcev, kakor ga večjega in veličastnejšega ni mogoče misliti. Proti 5. je bilo videti v zapadni smeri v veliki višini 4 francoske letalce, ki so leteli direktno v severo - vzhodni smeri. Naenkrat pa so se dvignili za goro Tülling znani dimi, ki jih zapuščajo izstreljeni šrapneli in slišati je bilo strojne puške in udarjanje topov. Letalci so se naenkrat obrnili popolnoma proti severu, ker se je vzhoda prikazalo več nemških letalcev. Ti so kmalu začeli zasledovati francoske letalce, katere so Nemci na poletu proti Müllheimu obstreljevali z vseh strani. Nad Müllheimom so se obrnili francoski letalci zopet direktno proti zahodu. Nemški letalci vedno za njimi in mnogo višje. Ko so začeli nemški letalci zasledovati Francoze, je prenehalo streljanje iz pozicij in letalci so izginili v zahodni smeri. Zvečer proti 7. so se pojavili zopet letalci, 3 ali 4, nad nevtralnim pasom. Leteli so do Rena, tam so se obrnili in leteli zopet proti zahodu. Vojaske oblasti so povsod svarile pred letalci, prebivalstvo pa se za ta svarila ni zmenilo; v gruclah so stali ljudje na cestah ter opazovali francoske letalce. Proti pol 10. zvečer je bilo slišati na tej točki motorje »Zeppelinov«. Dva zrakoplova sta priplula v smeri iz Schwarzwalda ter plula pod jasnim večernim nebom počasi proti zahodu, dva dvokrovnika pa sta jima sledila v presledku polduge ure v isti smeri. Da so bili to nemški letalci, je bilo razvidno iz dejstva, da so nemški obrambni topovi molčali.

Nemški letalci nad Belfortom.

Iz Pariza poročajo: Po poročilih iz Belforta, so nemški letalci pri zadnjem obisku z bombami uničili dva hangarja in užgali zalogo smodnika.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Berolin, 22. aprila. (Kor. urad.) Večerni listi izvedo od posebne strani: Nemški podmorski čoln, ki se je te dni vrnil od neke akcije, je uobil na škotski obali blizu Aberdeen angleški ribirski čoln »Glenearse« in je z njim počasi in nemoteno plul skozi celo Severno morje v neko nemško pristanišče. — To dejstvo na jasn način označuje neresničnost trditve, ki jo širijo od angleške strani, da angleško brodogradnja obvladuje Severno morje.

O potopljenem parniku »Lockut«.

Berolin, 22. aprila. (Kor. urad.) Wolffov biro izjavlja z merodajne strani: Angleški parnik »Lockut«, ki ga je dne 2. t. m. pri Caplandenu potopil neki nemški podmorski čoln, je razvil, čim je zapazil podmorsko ladjjo, norveško zastavo in jo je zamenjal z angleško šele, ko so Nemci izstrelili torpede.

Vključ tej zlorabi nevtralne zastave je posadka podmorskega čolna takoj spoznala parnik vsled njegovega sumljivega vedenja kot sovražno trgovsko ladjjo.

Poštni promet med Holandsko in Anglijo.

Haag, 22. aprila. (Kor. urad.) Generalni ravnatelj holandskih pošt in brzojavov razglša, da je poštni promet z Anglijo ustavljen do nadaljnih odredb.

Amsterdam, 22. aprila. (Kor. ur.) Tu so objavili to-le uradno angleško sporočilo: Naše ladjeplovstvo med Holandsko in Združenim kraljestvom je zazdalj ustavljeno. Po preteku 22. aprila ne bo odplula nobena ladjja več s kraljestva v smeri proti Holandski. Tudi ne bo nobeni ladjji dovoljeno, vpluti v pristanišča kraljestva. Upati je, da se bo kmalu mogel zopet pričeti omejen blagovni in zasažirski promet. Za poštni transport bodo izdane posebne odredbe.

Pod špansko zastavo.

Iz Madrida poročajo: Kapitan španskega parnika »Ason«, ki je dopel v Santander se je pri tamošnjem mornariškem poveljstvu pritožil, da je srečal v severnih vodah mnogo angleških in francoskih ladij, ki so plule pod špansko zastavo in pod španskim imenom.

Grška in Nemčija zaradi parnika »Hellasponos«.

Iz Aten poročajo: Vsled torpediranja grškega parnika »Hellasponos«, ki ga je potopil neki nemški podmorski čoln, vlada tu veliko razburjenje. Razni listi zahtevajo od Nemčije, da plača nemudoma odškodnino v višini 50.000 funtov. Po udarja se, da je bil parnik popolnoma prazen in da ni bilo moštvo od pomorskega čolna pozvano, da naj preje zapusti parnik. Tudi niso Nemci poskušali rešiti ponesrečenega moštva, tako da je to moralo veslati šest ur do nizozemske obale. Grška vlada bo počakala na poročila grškega poslanika v Amsterdamu in kapitana parnika ter bo potem vložila protest.

Nemški parnik ušel.

Iz Rotterdam poročajo: Nemški parnik »Mazedonia«, ki je ušel dne 14. marca iz pristanišča v Las Palmasu, je srečno dospel dne 5. aprila v Havano. »Mazedonia« je last paroplovne družbe Hamburg-Amerika, ima 4347 ton, je bil v Angliji zgrajen in je bil med vojno interniran v Las Palmasu na Kanarskih otokih.

NAPAD NA DARDANELE.

Angleži porušili grob Suleiman paše.

Carigrad, 22. aprila. (Kor. urad.) »Agence Telegraphique Milli« poroča: Angleška vojna ladjja »Agamemnon« je bombardirala ter nalašč razdejala grob Suleiman paše, ki se nahaja v Bulairu na galipolskem polotoku. Suleiman paša je bil prvi turški knez, ki je prekoračil Dardanele. Grob, ki ga je narod zelo častil, se ni uporabljal v vojaške svrhe in v sosednjem kraju ni bilo nobenih vojakov. Angleži so s tem kršili haško konvencijo in od Turčije in Anglije podpisano konvencijo, da se mora v vojni paziti na temple in druga svetišča. V tem oziru spominjamo na to, da so za balkanske vojne Srbi prizanegli grobu sultana Murada. Protestiramo proti angleškemu napadu na grob Suleimana paše ter predlagamo ta način postopanja sodbi civiliziranega sveta.

Pred odločilnim napadom.

Atene, 22. aprila. 60.000 angleško - francoskih čet je zbranih na 115 transportnih parnikih pri Mudrosu in Tenedu. Čete so pripravljene za izkrcanje, ki se bo najbrže izvršilo na evropski obali. Turki pričakujejo izkrcanje v Saroskem zalivu, kjer so zgradili utrjene okope. Zavezniki se nameravajo posluževati otoka Chiosa kot svojega oporišča.

Novi transporti.

»Kölnische Zeitung« javlja iz Madrida: Po vestih, ki prihajajo iz Gibraltara pričakujejo tam nove velike transporte čet, ki se nahajajo na potu pred Dardanele.

Turški zrakoplovci v Dardanelah.

London, 21. aprila. (Kor. urad.) »Daily Chronicle« javlja iz Aten, da so turški zrakoplovci iz Smirne dospeli v Dardanele. Zrakoplovi so pluli nad zavezniškim brodogradom, ki je bilo usidrano v zalivu Saros, ter metali bombe, ki pa niso povzročile nobene škode.

Turške mine v Sueškem prekopu?

Rim, 22. aprila. Listi javljajo da so našli v Sueškem prekopu mine, ki so jih bili Turki nasejali.

S kavkaškega bojišča.

Iz Petrograda javljajo »Münchener Neueste Nachrichten« z dne 20. aprila: Generalni štab kavkaške armade razglša:

V primorskem okraju so se dne 17. aprila vršili pehniti in artiljerijski boji. V smeri proti Artvinu so ruske čete uspešno prodirale proti jugu.

Na ostalih frontah ni bilo nobenih bojev.

Obsodba egipčanskega atentatorja.

Kahira, 22. aprila. (Kor. urad.) Mož, ki je izvršil atentat na egipčanskega sultana, je bil obsojen na vislice.

Vpad Afgancev v angleško Indijo.

Iz Londona poročajo: Kakih 40.000 Mohamedancev iz Afganistana je vpadlo v angleško - indijsko ozemlje. Pri prelazu Khaiber je prišlo do boja z angleškimi četami. Mohamedanci so imeli velike izgube ter so se morali umakniti. Angleži so izgubili 70 mrtvih in ranjenih.

ZEDINJENE DRŽAVE NOČEJO PREPOVEDATI IZVOZA OROŽJA.

Washington, 21. aprila. Državni tajnik Bryan je sporočil poslaniku grofu Bernstorffu, da bi bila prepoved izvoza orožja direktna kršitev nevtralitete. Za Zedinjene države je nemogoče, vpoštevati tak korak. Nota državnega tajnika Bryana je odgovor na spomenico grofa Bernstorffa, v kateri se dolže Zedinjene države, da so kršile nevtraliteto. — Bryan obžaluje ton spomenice, ki se more razlagati tako, da se dvomi o dobri veri Zedinjenih držav, ker se trdi, da morejo Zedinjene države prepovedati kupčijo z orožjem in da je krivica proti Nemčiji, če se ne izda te prepovedi. Vlada Zedinjenih držav meni, da bi vsaka izprememba zakonov nevtralitete neenako učinkovala na odnose Zedinjenih držav do posameznih vojskujočih se držav. In taka izprememba bi bila, če bi se opustil princip striktno nevtralitete za prepoved kupčije z orožjem.

Dva ameriška podmorska čolna za Anglijo.

Iz Berolina poroča »Continental Times«: Splošno je znano, da je parnik paroplovne družbe Cunard »Lusitania«, ki je prispel 8. februarja z ameriškano zastavo v Liverpool, imel na krovu dva podmorska čolna, ki sta bila zgrajena v Ameriki in ki sta bila kljub prepovedi predsednika Wilsona prodana Angliji. Na ta način se je prelomila na najgriši način nevtraliteta in ta kršitev se je zgodila pod zastavo prve nevtralne države sveta, očitno z namenom napraviti iz Amerike aktivno orodje proti Nemčiji in Avstro - Ogrski.

Iz Berlina poročajo: »New York Tribune« od 24. marca poroča, da se velike pogodbe glede nakupa podmorskih čolnov Anglije v Ameriki, niso razveljavile. V enem tednu so akcije družbe Bethlehem (Charles Schwab) poskočile za 12 pik. Pogodbe so bile od začetka sklenjene za popolne podmorske čolne. To pa je državni departement proglasil za kršitev nevtralitete. Sedaj se izdelujejo podmorski čolni v posameznih delih in jih vkrcajo v Montrealu, kjer jih potem sestavijo. Na ta način dobi Anglija svoje podmorske čolne in vse izjave državnega departementa in protesti nemškega poslaništva so brezuspešni. To je povsod v Quincyju znana javna tajnost, ker se sprejemajo tamkaj novi delavci za one, ki so jih poslali v Kanado. Pristaši Nemčije so dosedaj brez uspeha opozarjali na dogodke v Quincyju. Podmorske čolne dobiva družba »Fore River Company«, ki je za časa rusko - japonske vojne dobavljala cele podmorske čolne za Japonsko.

Amerikanske kupčije.

Amsterdam, 21. aprila. Kakor znano je ameriška vlada nedavno prepovedala izvažanje podmorskih čolnov v Anglijo, češ, da ne dopusti tako eklatantnega kršenja nevtralnosti. Ameriški tovarnarji si pomagajo sedaj na ta način, da pošiljajo podmorske čolne razložene v Montreal, kjer jih sestavljajo in ekspedirajo na Angleško. — Ta »metoda« se Amerikancem očitno ne zdi v protislovju z dolžnostmi nevtralnosti.

Proti ameriškimi kupčijam.

Amsterdam, 21. aprila. Amerikanski časopisi so priobčili nedavno velike inserate, ki zahtevajo prepoved izvoza orožja in municije. Oklic je podpisan od 431 izdajateljev časopisov.

Irredentistično slavlje v Genul.

Iz Milana poročajo: Dne 5. maja odkrijejo v Genui Garibaldijev spomenik na onem mestu, odkoder je odplul Garibaldi s svojim tisočem v Sicilijo, da jo osvobodi. K slavnosti so povabili kralja in ministre. Prišel bo menda le naučni minister. — D. Annunzio bo imel slavnostni govor.

Rusi na romunskem teritoriju.

Preko Berolina izvemmo iz nekega romunskega lista, da je prestopilo od srede marca 17.000 Rusov na romunska tla, kjer so jih razorožili. V tem slučaju gre izključno za konjenico.

Posebni odposlanec grškega kralja na potu na Dunaj in v Berlin.

Iz Rima poročajo: Iz Aten je prispel baron Ypsilanti, ki potuje na Dunaj in v Berlin. Zatrjuje, da mu je poveril grški kralj Konstantin posebno važno misijo.

Ustavljen italijanski parnik.

Carigrad, 21. aprila. (Kor. urad.) Kakor poročajo iz Aleksandrette, je francoska križarka »D'Estrees«, zaplenila oranže, kože in drugo blago, ki je bilo nakrcano na italijanskem parniku »Washington«.

Promet med Švedsko in Finlandijo.

Stockholm, 21. aprila. (Kor. ur.) Promet s parniki v Finlandijo se je zopet pričel. Danes so odpluli iz Stockholma trije parniki.

Dnevne vesti.

— **Ministrski predsednik o drugem črnovojniškem pozivu.** Neki deputaciji dunajskih krščansko - socialnih poslancev je izjavil ministrski predsednik grof Stürgkh, da bo vojaška uprava storila vse, da ublaži trdine novega črnovojniškega zakona. Predvsem bodo poklicani mlajši letniki pred starejšimi in starejši ne hkrati, temveč letniki za letnikom. To načelo da bo veljalo tako za pregledovanje, kakor pozneje za vpoklic pod orožje. Pri tem se bo oziralo zlasti na to, da ne nastanejo v gospodarstvu življenju kake težkoče. Tudi se bo postopalo pri presojevanju sposobnosti po drugem »merilu«, kakor pri dosedanjih naborih. Ministrski predsednik pa ni izjavil, da bodo črnovojniški drugega poziva klicani šele v septembru, kakor se je poročalo iz Budimpešte.

— **Pravica do kritike.** Iz Budimpešte se poroča, da so združene neodvisne stranke poslanske zbornice sklenile, udeležiti se razprav o vseh zakonih, ki se predložijo parlamentu, ter v mejah, ki jih pač določa vojna, odločno izrabiti svojo pravico do kritike.

— **Odlikovanje.** »Signum laudis« na traku hrabrostne svetlinje je prejel za hrabrost pred sovražnikom poročnik v rezervi dr. Rudolf Molé, profesor na liceju v Ljubljani. Odlikovani je pobočni pionirskega stotnika Milja pl. Philippovića, poveljnika flote na Visli.

— **Padel je v Karpatih** dne 26. marca jurist Franc Levec, praporščak v rezervi 70. pešpolka in poveljnik 3. stotnije VIII. oddelka strojnih pušk. Pokojnik, sin dvornega svetnika gospoda Levca, je bil za svojo hrabrost v tej vojni že odlikovan s srebrno hrabrostno svetlinjo. Spoštovani rodovini naše iskreno sožalje!

— **Kdo vé kaj?** Gospod Josip Ivančič, učitelj na Tolminkem, nahajal se je meseca septembra l. l. kot vojak v przemiskih bolnici in od tedaj ni sliša ne duha več o njem. Ker so vsa tozadevna poizvedovanja ostala brezuspešna, se prosi vjudo, ako vé kdo kaj o njem, naj blagohotno naznani izvoli Francetu Šauli pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici.

— **Pogreša se** od konca januarja vojak - rekrut 17. pešpolka Jožef Kljinar iz Jesenic. Odšel je na severno bojišče sredi januarja s šestim maršbataljonom. Na bojišču je bil baje oddeljen 6. poljski kompaniji, 17. pešpolku. Od konca januarja ni nobenega glasu več o njem. Kdor njegovih tovarišev bi kaj več vedel o njem, se vlijudo prosi, naj to sporoči nefrankovano njegovi materi Heleni Klinar, posestnici na Jesenicah.

— **Pogreša se** Josip Zelink 25. domobranskega polka, 10. stotnije. Že odkar je odšel na vojno, se ni nič več oglašil. Kdor kaj vé o njem, naj to blagovoljno sporoči na naslov: Fric Tome v Medvodah, Kranjsko.

— **Iz ruskega vjetništva** se je zgledil dne 16. marca t. l. z marškompanijo iz Ljubljane odišli kadet-aspirant 27. dom. pešpolka g. Ernest Sorčan, učitelj v Rajhenburgu na Štajerskem. Vjet je bil v Karpatih.

— **Iz ruskega vojnega vjetništva** se je oglašil vojak 27. domobranskega polka Karol Schulz, doma iz Ljubljane.

— **V ruskem vjetništvu** se nahaja goriški učitelj Edvard Prinčič, kadet 27. domobranskega polka, sin nadučitelja E. Prinčiča v Pevni pri Gorici. Oglašil se je iz Moskve.

— **V ruskem vjetništvu v Orenburgu** na azijski meji se nahaja rezervni praporščak bos. - hercegov. pehotnega polka št. 2 Boris Černe z Bleda. Z njim vred se nahaja v Orenburgu vjetih še 70 slovenskih vojakov. V pismo navaja imena teh vojakov: Ferdinand Ulrich iz Trbovelj, Blaž Marolt iz Litije, Andrej Grbec iz Litije, Franc Prosenec

iz Koprjeve, Matevž Učakar iz Zagorja in Alojzij Čebin iz Zagorja. Vsi ti vojniki še niso dobili nobene vesti od svojcev od doma. Njih naslov je: Voenopleniški N. N. mjenovni dvor vzvod Nr. 46. Orenburg, Rusija.

— **Iz ruskega vjetništva** se je oglašil nadporočnik brzojavnega polka Stanko Širca, ki je bil vjet začel s prazniškim posadko. Na razglednici, ki jo je pisal dne 31. marca iz Radzilova v Rusiji, pravi, da se vozi že tri dni proti kraju svoje dolžbe.

— **Usmiljenka v ruskem vjetništvu.** Hčerka graškega trgovca Zischega, Roza Zischeg, ki je delovala kot usmiljenka v Przemyslu, se nahaja sedaj v ruskem vjetništvu. Zaenkrat je ostala še v neki prazniški bolnici, potem pa jo bodo prepeljali v Kijev ali pa v zmislu haške konvencije pustili domov.

— **Nov transport ranjencev** pride jutri zjutraj v Ljubljano.

— **Zahvala.** Češki ranjeni vojak, ki so se nahajali v oskrbi v »Mladiki«, se pri svojem odhodu na Češko, iskreno zahvaljuje gospodom zdravnikom za njihovo skrbno brigo. Naša najtoplejša zahvala gre tudi gospodičnam učiteljicam Anici Machovi, Mariji Grošljevici in Mariji Pleškovi, ki so tako radevoljno skrbele za naše čtivo. Zahvaljujemo se tudi vsem onim velenjenim damam, ki so nas tolikokrat obdarovale. Vedno se bomo s hvaležnostjo spominjali Vaše ljubeznivosti in Vaše požrtvovalnosti. — Za češke vojake: Čeněk Pavlas.

— **Predložitev izjav za krušne karte.** Stranke, ki so se zgledile za krušne karte, imajo tozadevne izjave, pravilno izpolnjene in podpisane, predložiti tekom prihodnjega ponedeljka in toka, in sicer v času od 9. dopoldne do 1. popoldne, ali od 5. popoldne do 7. zvečer pri ravno tisti komisiji, pri kateri so jih prejeli. Te izjave je treba predložiti brezpogojno, ker sicer stranka toliko časa ne dobi nove krušne karte, dokler ni prinesla te izjave nazaj. Sprejemal jih bo v to določeni uradnik.

— **Krušne karte in prodaja moka.** Piše se nam: O izdaji krušnih kart se je že veliko pisalo in mnogo paragrafov izdalo. Nobeden paragraf pa ne pove, kje se bo moka dobila. Za tiste, ki pečejo kruh doma, je to vprašanje velike važnosti, ker veliko pekov ne peče več kruha in večina mokaarjev nima nikake moka v zalogi, torej kje bomo dobili moko? Nekateri mokaarji ali trgovci imajo moko še v zalogi, pa jo zopet vsakemu ne prodajo, le stalni odjemalci ali znanci jo dobe. Ali je prodajalec moka zavezan vsakemu brez izjeme moko prodati — seveda če jo ima v zalogi in ako ima krušno karto? Ker je v Ljubljani večina strank, ki kruh doma dela, je to vprašanje, kakor že rečeno jako važno in prosimo tozadevne pojasnila.

— **Več kruha za delavstvo.** Uradno je uveljavljeno načelo, da imajo vsi ljudje pravico do enako mnogo kruha. Za denarno boljše stojiče ljudi je določena poraba že zadostna, saj si lahko kaj drugega privoščijo, za delavce pa tedenska določena množina kruha ne zadostuje. To se je zdaj uradoma konstatiralo tudi na Dunaju.

— **Goriški deželni odbor** je objavil izjavo, v kateri popisuje, kako se je trudil, da bi preskrbel za Goriško potrebna živila, in katero končuje z naslednjimi besedami: S sklenjenimi pogodbami si je deželni odbor zagotovil toliko blaga, kolikor bi ga potrebovali za nekaj mesecev. Nepredvidene okoliščine, ki jih deželni odbor ni zakrivil, pa so na mah ustavile izročitev blaga. Že kupljenega na Ogrskem in v Italiji. In tako je nastopila kriza v preskrbovanju vsak dan potrebnih živil. Deželni odbor je poskušal vse, da bi izposloval od osrednjih oblasti dovoljenje za prejemanje blaga. Dosedanji izid ni dovoljen. Energični ukrepi se nadaljujejo.

— **Živila v Trstu.** Tržaški namestnik je dal nabiti naslednji oklic: Da se omogoči prebivalstvu nakup najpotrebnejših živil, sem sporazumno s tržaško občino in vojaško upravo odredil vse potrebno, da bo pekova zadruga že od jutri (22. t. m.) naprej zamagla pečiti potrebno količino kruha. Vrh tega se bo prodajala v trgovinah z mešanim blagom polentna moka za dnevno ceno, krompir pa po 24 vinarjev kilogram.

— **Patriotsko nabiranje kovin v vojne namene.** Srednješolska mladina je do malega že raznesla po hišah oklice za patriotsko nabiranje kovin v vojaške namene in bo te dni tudi pričela nabirati dotične darove. Občinstvo se torej prosi, da z ozirom na domoljubni značaj te akcije posveča svojo pozornost temu nabitju in naj ima pripravljene predmete, katere je namenilo položiti domovini na altar.

— **Iz mesarskih krogov** se nam poroča, da premnogi prekupci in trgovci breobzirno dražijo cene klavni živini. Tako so na primer na ljubljanskem tedenskem sejmu v sredo dne 21. t. m. v pravem pomenu besede navalili na prodajalce živine. Eden je ponujal več od drugega. Pobrali so skoraj vso živino za izvoz iz dežele. Plačalo se je za 1 kg po 2 K 20 v do 2 K 30 v. In takim cenam naj mesar konkurira? Skrajni čas bi bil, da se končno ustavi to za konsumente pogubno barantanje, ki žene cene nevzdržema kvišku. Zakaj kot neizogibna posledica mora slediti seveda tudi povišanje prodajalnih cen za meso.

— **»Glasbeni Matici«** so darovali »podpore v sili« gospodje: Petričič Vaso, vitez Franc Jožefovega reda, zasebnik, 30 K; Munda Ivan, c. kr. vladni svetnik, 16 K 20 v; Mejač Ivan, trgovec, 20 K; Dobida Jos., c. kr. dvorni svetnik v p., 10 K; Bajec Anton, umetni vrtnar, 10 K; Šega Ign., inženir južne železn., 5 K; Planinšek Karel, veletrgovec, 10 K; ces. svetnik Ivan Franke, 4 K; Jeraj Fr., c. kr. profesor, 5 K; neimenovanec IV., 10 K; neimenovanec V., 10 K; neimenovanec VI., po gospodični Jerici Dolenčevi, 20 K; Zajec Alojzij, veletrgovec, 4 K.

— **Dr. Vinko Zupan** t. Po dolgem bolehanju je danes umrl praktikanec c. kr. licejske knjižnice gospod dr. Vinko Zupan. Pokojnik, zelo simpatičen mlad mož, je bil vzlic svoji težki bolezni, ki jo je šel zdraviti tudi v Egipt, neutrudljivo delaven na literarnem polju. Študiral je v Pragi, a poznal je poleg češke literature tudi jako dobro francosko in je v svojih esejih priobčenil v različnih listih pokazal lep talent. Tudi za naš list je marsikaj spisal. Vsem, ki so ga poznali, je bil skromni ljubeznivi mladi mož ljub in drag. Bodi mu ohranjen prijazen spomin!

— **Umrla je** rodbini Wisiak v Sodni ulici št. 5. hčerica Anica v nežni dobi 20 mesecev. Naše sožalje!

— **Občni zbor »Gostilničarske zadruge«** v Ljubljani se je vršil v četrtek, 22. t. m. ob 3. popoldne v salonu restavracije pri Levu na Marije Terezije cesti. Predsednik gosp. Fr. Kavčič je otvoril občni zbor, pozdravil navzoče, zlasti pa zastopnika obrtne oblasti gosp. dr. Bukovnika, zadržnega inštruktorja g. Stesko in predsednika trgovske in obrtne zbornice g. Kneza. Zapisnik lanskega občnega zbora je prebral tajnik zadruge g. Pintar in se ta odobri. Predsednik se je spominjal nato med letom umrlih članov in članic tako gg. Novaka, Podržaja, Goršeta in Vodnika ter ge. Kos in Gnezde. Letno poročilo zadruge, katero prinese podrobneje zadržni list »Gostilničar«, je obsegalo mnogo internih družstvenih zadev, tako glede zvišanja deželnih doklad, policijske ure, gostilničarskega shoda v Solnogradu, kanton ter nastopanja zadruge proti neutemeljenemu prodajanju opojnih pijač po nemerodajnih osebah. Zadruge je postala tudi podporin član Rdečega križa. Vodstvo zadruge je imelo v preteklem letu 14 odborovih sej, 3 seje šolskega odseka in se je vršil en izredni občni zbor. Vsi deli prikopitve Šiške k Ljubljani je naraslo število članov na 278. Skupno premoženje vseh zadržnih institucij je znašalo 46.968 K 14 v ter je naraslo v primeri s premoženjem lanskega leta za 4609 K 94 v. Zadružna posredovalnica služb je poslovala v preteklem letu v 294 slučajih. Letno poročilo se je odobrilo. — Računski zaključek za leto 1914. izkazuje 3695 K 04 v dohodkov in 3552 K 33 v izdatkov, torej prebitka 142 K 71 v. Čisto premoženje zadruge znaša 7118 K 70 v. Naraslo je zadržno premoženje za 277 K 46 v, premoženje bolniške blagajne članov za 1308 K 23 v in ono pomočniške bolniške blagajne za 3024 kron 25 v. Računi so bili pregledani in se je našlo vse v redu. Proračun za l. 1915. izkazuje 1642 K 71 v dohodkov in 2460 K izdatkov, torej primanjkljaja 817 K 29 v. V pokritje tega primanjkljaja in časopisa se sklede dokladi 3 K za osebo. Sprejeto. Izvoljeni so bili nato en odbornik g. Krivec Ivan in en namestnik gosp. Stepič Peter. Predsednik se je zahvalil bivšemu blagajniku zadruge g. Polaku za njegov trud. Nato je bil izvoljen še g. Jančar za preglednika računov pomočniške bolniške blagajne, nakar je predsednik g. Fr. Kavčič ob 4. popoldne zaključil občni zbor.

— **Prorok se je oglašil s severnega bojišča.** Raznim prorokom, ki nam napovedujejo lepe čase miru in sprave, se je sedaj pridružil tudi vrl slovenski vojak, ki nam piše z bojnega polja:

»Ker se niti prvi kriptogram v 55. številki našega cenjenega lista,

niti drugi popravek (g. Fedor Š.) ni uresničil in ker bi mi do konca avgusta vojna predloga trajala, vpošile sledi kriptogram z željo, da se vsaj ta uresniči. — Z odličnim spoštovanjem Fran Čuš, Brücken-Baon. 1, 4. Komp., Feldpostamt 11.

SRBIJA

RUSIJA
JAPONSKA
FRANCIJA
ANGLIJA
CRNAGORA
BELGIJA
VISOKA PORTA
NEMCIJA
AVSTRILIJA
OGRSKA

t. j. »Junija bo mir«.

Kakor nam gosp. Čuš nadalje poroča, služi pri njegovi kompaniji precej kranjskih Janezov. Vsi se prav dobro počutijo. Vreme je ugodno.

— **Za poveljnika vjetniškega taborišča v Šternthalu** na Štajerskem je imenovan vpokojeni polkovnik Anton Pruggmayer.

— **Ubegli Rusi prijeti.** V Arnielsu na Štajerskem so orožniki prijeli ruskega vjetnika 40letnega Mihaela Krabcova, vojak 317. ruskega pehotnega polka, in dva njegova tovariša, ki so utekli iz vjetniškega taborišča v Feldbachu in so imeli namen pobegniti v Italijo.

— **Namesništvo v Gradcu,** kateremu treba priznati, da je glede preskrbovanja živil pokazalo veliko dobre volje in res storilo kar se je dalo, začne v soboto samo prodajati živila. Prodajalo bo krompir po 14 vinarjev kilogram, fižol po 25 vinarjev pol kilograma, masti bo 10 dek veljalo 25 vin.

— **Goriški »Gazettino Popolare«** zopet preneha izhajati. Prenehal je bil januarja, potem je začel zopet izhajati. Glavni urednik Josip Kersovany je bolan, sotrudnika, ki ga je imel, so poklicali pod orožje.

— **18.160 kilogramov vojne moka zaplenjenih.** Milnar Simon Seebiczler je iz plesnive in z vsakovrstnimi smetmi pomešane moka izdeloval kruh, vsled česar je mnogo ljudi obolelo. Prvo sodišče v Celovcu ga je obsodilo na 20 K zaradi kruha, a ga je opustilo od obtožbe, da je prodajal plesnivo in s smetjem pomešano moko. Druga instanca pa je globo povišala na 30 K in obenem izreklo, da se poštenjaku zapleni vsa »moka«, 18.160 kilogramov in se to uniči.

— **Zmrznelo meso za Trst.** V Trstu ima parobrodna družba »Austro-Americana« primerne priprave, da v njih zmrzne meso, ki ga jemljejo v mirnih časih ladje seboj. Zdaj se bodo te priprave porabile, da se tržaškemu prebivalstvu preskrbi meso. Že tekom zadnjega tedna so 127 na Dunaju in v Pešti kupljenih volov zaklani in meso vložili v omenjene priprave, zdaj pa imajo še 191 pitanih volov, ki pridejo nekoliko pozneje na vrsto. V pripravah »Austro-Americane« je prostora za 500.000 kilogramov mesa.

— **Potopljen parnik v tržaškem pristanišču.** Parnik »Triester D.« bi bil imel odpluti v Dalmacijo. Vse je bilo že pripravljeno za odhod, ko se je parnik naenkrat nagnil na stran proti kopnem in se naposled popolnoma zvrnil na tisto stran. Jamori in dimnik so se zlomili in pri tem pokvarili krov. V desetih minutah je bil ves parnik pod vodo. Mornarji so se pravočasno rešili.

— **V Dalmaciji zapirajo denuncijante.** Zaderski »Narodni List« javlja, da so v Splitu zaprli nekega Š. a in da je državno pravdnštvo dvignilo proti njemu obtožbo, ker je denunciral dva poštenjaka, ki sta bila aretirana in ki so jih izpustili na svobodo šele, ko se je dognalo, da jih je denuncijant lažnjivo denunciral.

— **Umrl je v Zagrebu** fml. vitez Korvin. Boril se je še pod Radetzkim v Italiji.

— **Pegasti legar v Zagrebu.** Med ranjenimi vojniki, ki so jih na zadnjem transportu pripeljali iz Karpatov v Zagreb, sta obolela dva na pegastem legariju.

— **Prodaja rib na Reki.** Preteklo soboto je bilo na ribjem trgu na Reki zelo živahno. Na prodaj so bile silne količine rib. Zjutraj so podajali kilogram sardelic po 16 vinarjev, a kasneje so bile te ribice še cenejše. Tudi ostalih ribjih vrst je bilo na trgu prilično mnogo. Bilo je napredaj tudi mnogo rakov, a so bili razmeroma dragi.

— **Kinematograf »Ideal«.** V petek specialni večer z velikansko roparsko dramo »Panamski desperado« v 3 delih. Posebna zanimivost te slike so naravnih posnetki panamskega prekopa. — V soboto in naslednje dni »Sanje avstrijskega rezervista« velik patriotski film po priljubljeni glasbeni sliki c. in kr. dvornega plesnega glasbenega ravnatelja C. M. Ziehrerja.

— **Semenj za kože** se bode vršil v ponedeljek, dne 3. maja in sicer kot navadno v skladiščih »Balkan« trg. spedi. in komm. del. družbe. Ljubljana, Dunajska cesta 33.

— **Žrebanje razredne loterije.** Pri večeršnjem žrebanju so zadele te številke: 80.000 kron številka 133.409. Po 10.000 kron številke 108.034, 108.349. 5000 kron številka 18.587. Po 2000 kron številke: 10.210, 11.958, 24.099, 27.811, 32.420, 32.867, 36.059, 41.190, 44.047, 47.091, 151.507, 56.953, 59.313, 62.600, 63.638, 36.664, 65.397, 66.983, 67.252, 82.564, 93.302, 96.883, 109.263, 112.767, 116.571, 118.838, 126.887, 127.133, 141.729, 158.229.

Brzojavna poročila.

Krušne arte. — Moka.

Dunaj, 23. aprila. (Kor. urad.) Listi poročajo: Napram odposlanstvu krščansko - socialnih poslancev Dolenje Avstrijske izven Dunaja, ki se je zgledilo pri justičnem ministru v zadevi obsodb zaradi prekoračenja aprovizacijskih odredb, je izjavil minister, da je bil že sam pozoren zaradi gotove strogosti pri obsodbah, kar mu je dalo povod za primerno orientiranje državno-pravdnštviskih funkcionarjev, oziroma sodišč. Na podlagi teh določil bo treba v judikaturi pred vsem bistveno razločiti med zamlanjanjem z očitnim namenom in med pomotno napako navedbo. Dalje je izjavil justični minister, da bo kazenske obsodbe glede prekoračenja maksimalnih cen prilagoditi odločbam zadnje razsodbe vrhovnega sodnega dvora.

Nato so šli ti poslanci v ministrsko predsedstvo, kjer sta jih sprejela ministrski predsednik in notranji minister. Pred vsem so člani tega odposlanstva razmotrili vprašanje zvišanja deležev moka in kruha za osebe, ki jih rabijo pod posebno težavnimi razmerami in pri daljšem delavnem času (kmetje, vinogradniki, lesni in obrtni delavci). Minister za notranje zadeve je izjavil, da se bo skrbelo za one, katerim že do sedaj izšlo odredbe jamčijo zvišane deleže, s primerno rešitvijo vprašanja krušnih kart v smislu zvišane deleža. Glede predpisov, ki zadevajo mešanje moka v mlinih, je izjavil minister, da se sme tako dolgo, da bo vojni prometni zavod za žito preskrbel surogate, oddajati nemešana moka za najnujnejše domače potrebe kmečkega prebivalstva, dočim se mora moka potem doma mešati s pridatki (krompirjem i. dr.)

Ogrski biro za razdeljevanje moka.

Budimpešta, 22. aprila. (Kor. u.) Ogrski korespondenčni urad poroča: Biro za razdeljevanje moka, ki so ga ustanovili tukajšnji veletržci z moka, je pobiral za posredovanje prevelike pristojbine. Z ozirom na to je mestni magistrat razpustil ta biro. Od danes naprej dobivajo trgovci nakazila za moko na preje običajen način.

Madžarska neodvisna stranka.

Budimpešta, 21. septembra. (Kor. urad.) Poročilo ogrskega korespondenčnega urada: Neodvisna stranka je imela danes dopolne pod predsedstvom grofa Mihaela Karolyja sejo, na kateri je sklenila, da se živahno udeležijo politične debate o zakonskih predlogih, ki so bile v ponedeljek predložene zbornici, vendar pa bo pravico kritike izvajala samo v okviru mej, ki so zastavljene vsled vojne.

Obstreljevanje Pont a Moussona.

Pariz, 22. aprila. (Kor. urad.) Po poročilu »Petit Parisien«, so Nemci v terek nanovo obstreljevali Pont a Mousson. Več hiš je bilo hudo poškodovanih. Ena oseba je bila smrtonovarno ranjena.

Moštvo podmorskega čolna »E 15«.

Carigrad, 22. aprila. (Kor. urad.) Vjetnike iz angleškega podmorskega čolna »E 15«, med njimi bivšega podkonzula v Dardanelah, ki je bil ranjen, so pripeljali sem. Vsega skupaj je 22 mož in 3 častniki. Ranjene so spravili v bolnišnice.

Boj letalcev.

Basel, 22. aprila. (Kor. urad.) »Baseler Nachrichten« beležijo v svojem uvodnem članku z obžalovanjem napade letalcev in izvajajo: Kljub vsej nevtralnosti bole nas prebivalce Basla napadi na deželo obmejnih grofov in posebno na naše sosednje mesto Lörrach. Ne moremo se iznebiti misli, kako hudo trpe naši sosedi pod pritiskom časa. S podvojeno silo se nam vzpričo take bližine vsiljujejo vprašanja, če imajo taka obstreljevanja sploh kak vreden vojaški cilj, ali so samo izraz vojnega srda. Ker stoje v obeh taboriščih letalci na isti višini, se ne bi položaj enostransko poslabšal, če bi obe stranki opustili metanje bomb.

Francoski zdravniki v Nišu.

Kodanj, 22. aprila. (Kor. urad.) Danskemu pomožno - ambulančnemu komiteju se je sporočilo, da je došel znani bakteriolog Nicolle, laboratorijski predstojnik pariškega Pasteurjevega inštituta, s štiridesetimi francoskimi zdravniki v Niš.

Boji v Kamerunu.

Pariz, 22. aprila. (Kor. urad.) Uradno poročajo: Po ostrih bojih v zadnjem mesecu so se nemške čete iz Kameruna umaknile proti planoti v notranjini kolonije. Sedež vlade so premestili v Jaunde. Dočim so naše čete domačinov iz ekvatorialne Afrike dosegle na vzhodu Loncie in na zahodu Dume, je dospela kolona polkovnika Mayerja, ki je odšla iz Ede ter korakala ob železniški progi, do reke Kolo. (Te vesti deloma nasprotujejo z vestmi iz najnovejšega časa, ki so za nas ugodne. — Pri pomba Wolffovega urada.)

Nesreča na cestni železnici.

Berolin, 21. aprila. (Kor. urad.) Pred poslopjem državnega zbora je ob pol 1. ponoči skočil s tira voz cestne železnice ter padel v reko Spree. V vozu je bilo 14 oseb. Gasilno društvo je potegnilo iz vode 5 mrtvih trupel. Ostale ljudi, ki so splezali na streho voza, so rešili.

Književnost.

— Zemljevid vsega sveta. V založbi znane tvrdke za zemljevide G. Freytag & Berndt na Dunaju, VII. Schottenfeldgasse 62, je izšla lična knjiga, ki obsega 58 glavnih in 25 drugih zemljevidov in abecedni zapisek nad 17.000 zemljepisnih imen. Ta knjiga podaja pregled čez ves svet, a dasi ima priročno obliko, kakršnih še v večjih atlasih ni dobili. Po tej knjigi se lahko vsak hitro orijentira. Naši monarhiji je posvečeno še več listov kakor drugim državam. Cena je 4 K 50 vin., s pošto 4 K 95 vin.

Razne stvari.

* **Rektor Ivovskega vseučilišča** profesor dr. Huber, ki je rezervni poročnik, je prišel pri predaji trdnjave Przemysl v rusko vjetoštvo.

* **Firma Paquin za časa vojne.** Znana modna firma Paquin v Parizu končuje svoje poslovno leto z izdajo 43.300 liber (1.039.200 kron). K temu je treba še prišteti za 100.000 liber (1.500.000 ron) debizov. Firma je skoro popolnoma izgubila svoje pariške odjemalce.

* **Goljuživli liferanti.** Budimpeštanska policija je pričela preiskavo proti nekemu trgovcu s kavinimi konzervami in nekemu tovarnarju iz Karlovca. Oba sta ogoljuvala vojaško upravo za mnogo tisoč kron s tem, da sta dobavljala konzerve, ki niso imele predpisane teže.

* **Izmena nemškega in italijanskega blaga?** »Neue Freie Presse« poroča: Genovska »Tribuna« poroča iz Rima, da se je med skupino nemških trgovcev dosegel sporazum in sta se oba kontrahenta zavezala k medsebojni izmeni blaga v vrednosti več milijonov.

* **Gledališki ravnatelj — tovarniški delavec.** Voja pač hudo vpliva na vse vrste umetnosti. Slikarji in pisatelji, kiparji in igralci sedaj nimajo zaslužka. Izvzeto jih je le malo. Tudi češki gledališki družbi Trnobaranskega je vojna naredila konec. Ravnatelj te družbe si je pa energično pomagala: šel je za delavca v neko predilnico.

* **Blaznež napadel romunsko kraljico.** Romunsko kraljico, ki je te dni obiskala bucareške blaznice, je v delavnici za mladoletne blazneže napadel neki blaznež, ki jo je hotel objeti in poljubiti. Kraljica se je z vsemi silami branila ter se nato onesvestila. Blaznež jo je tako močno držal, da jo je komaj rešilo deset strežajev.

* **Največji pisalni stroj** je razstavila znana tvrdka Underwood na svetovni razstavi v San Francisco. Stroj je 4 1/2 m visok, 63 m širok in tehtal 14.000 kg. Črke so 75 cm velike. Stroj uporabljajo za pisanje vsakdanjih razstav ga pošlje tvrdka na reklamno potovanje v Evropo.

* **Ženski kongres v Haagu.** »Times« poroča iz Londona: Angleški delegati za mednarodni ženski kongres v Haagu so zadeli še na druge težkoče, kakor samo na to, da niso mogli dobiti ladje, ki bi jih prepeljala na Nizozemsko. Vlada je namreč želela, da bi se angleške žene ne udeležile mirovnega kongresa in ni hotela izdati legitimacij. Končno pa je izmed 180 priglasihih dobilo 20 žensk legitimacije.

* **Aretovani ovaduh.** V Češki Třebovi že 30 let bivajoči lesni trgovec Ludvík Richter je začetkom

vojne napravil več sto anonimnih ovadb proti češko mislečim obč. odbornikom, učiteljem, uradnikom in drugim osebam. Mnogo izmed ovadenih je dolgo časa moralo prebiti v preiskovalnem zaporu. Zdaj je sodišče zaprlo ovaduha in ga drž. pravdnistvo toži po § 209. k. z. zaradi hudodelstva obrekovanja.

* **Žena univerzitetna profesorica v Rusiji.** Pred kratkim je bila imenovana za profesorico medicinske fakultete na odeski univerzi Marya Starsiszewska, ki je promovirala na univerzi v Nancy. Rusko ministrstvo je prvotno nasprotovalo njenemu imenovanju. Ko pa je odstopil minister Kassa, ni bilo nobenih predgovorov več in stolico patologije in terapije je dobila Starsiszewska, ki je predložila tudi mnogo originalnih strokovnih spisov.

* **Polk francoskih žensk.** Kakor poroča »Kölnische Zeitung«, namerava francoske ženske sestaviti cel polk. Gospa Armand, vdova častnikova, hoče prevzeti poveljstvo polka. Polk bo obstojal le iz prostovoljk. Šefinja polka bo belgijska kraljica. Baje bo ta ženski polk razdeljen v več sekcij. Ena sekcija naj nadomešča vojake, ki so porazdeljeni po pisarnah, druga sekcija naj se izvežba kot kolesarski in motorski kor, tretja pa naj služi v to, da straži posamezne kraje.

* **Angleška vojska.** Iz Londona poročajo: V poslanski zbornici je izjavil Lloyd George: Pred vojno ni nihče pričakoval, da bo naš ekspedicijski kor večji, kot šest divizij, sedaj pa lahko izjavim, pooblaščen od lorda Kitchenerja, da se nahaja na bojišču najmanj šestkrat toliko ljudi, ki so popolnoma opremljeni in dobro preskrbljeni. (Odobravanje.) Lloyd George je govoril nato podrobno o problemu preskrbe municije in o odredbah, ki jih je v tem oziru izdala vlada, ter izjavil, da je izdelovanje municije sedaj sedemnajstkrat tako veliko, kakor je bilo v septembru lanskega leta.

* **Trobarvna narodna noša.** Rojstni dan kralja Alberta so Belgijci, kakor poroča »Politiken«, povsod praznovali. Kljub prepovedi so vihrale trobarvne belgijske zastave, posebno v Antwerpnu, na mnogih hišah. Mnogi so oblekli posebne narodne noše: namreč rdeče hlače, rumen telovnik in črno suknjo. Skoro vsi pa so imeli narodne kokarde. Več Belgijcem se je posrečilo priti čez mejo na Nizozemsko, odkoder so poslali brzojavne čestitke belgijskemu kralju. Kot kuriozum navaja imenovani list, da so Nemci v Bruslju najeli kolodvorsko restavracijo za dobo 12 let.

* **Generalisimus Joffre proti pijančevanju.** Generalisimus Joffre je izdal odlok, s katerim se strogo prepoveduje prodajanje opojnih pijač četam v armadni zoni. »Dolžnost vseh patrijotov je,« pravi naredbeni list, »da kar najenergичneje nastopijo proti alkoholizmu. Vsak mora uvideti, da je vse, kar zmanjšuje moralno in materialno moč armade, zločin proti narodni obrambi.« Tudi pogoščevanje vojakov je prepovedano. Edini dovoljeni alkohol je vsakodnevna skromna porcija vina, ki jo dobivajo francoski vojak. Vsakdo, kdor se ne pokori francoskemu vrhovnemu poveljniku, pride pred vojno sodišče. Ženam vojakov, ki bi zahajale v vinarno, se takoj odvzame državna podpora.

* **Dekle brez desne roke in noge** vzor pridnosti. V Vodica v Dalmaciji pokarajo starši svoje lene hčerke in sinove z besedami: »Poglej Učkovo, brez roke in noge!« In lena mladina se res sramuje, da ni tako pridna, kakor uboga Tomica. Tomica Učkovo, brez roke in noge! In lena je prišlo brez desne roke in noge na svet. Navzlic temu se je priučila vsakemu domačemu poslu, pa ne le to, ona se je naučila tudi dobro čitati, računati in pisati, kar je za dalmatinsko seljakinjo prava redkost. Tomica je najboljša perica, zna dobro kuhati, skrbi za otroke svojega brata in opravlja v nedeljo posel javnega pisarja — piše namreč vaščankam pisma za moše, ki se nahajajo v vojni. Učakova Tomica je postala po celi Dalmaciji popularna.

* **Denarne razmere na Francoskem.** Iz Pariza poročajo: O resničnem denarnem stanju Francije, katero je tako hvalil Ribot, poroča zanimivo Clemenceaujev list »Homme Enchaîné«: »Neki naš čitatelj si je hotel, ko je došel iz Španije, kupiti na kolodvoru v Tarbesu vojni listek do Pariza. Dal je večji denar in bi bil moral dobiti iz te vsote 3-50 frankov nazaj. Ta znesek mu je hotel izplačati uradnik pri blagajni v denarnih nakaznicah, ki jih je izdala trgovska zbornica v Tarbesu. Potnik je proti temu protestiral, ker najbrže ne bo nikdar več prišel v Tarbes in bi zanj ne imeli listki trgovske zbornice izven okoliša Tarbesa nikake

vrednosti. Nato mu uradnik ni hotel dati voznega listka. Potniku ni preostajalo drugega, kakor se pritožiti in postajenačelnik ga je še skušal pripraviti do tega, da bi izustil kako nepremišljeno besedo.« To so v resnici krasne denarne razmere, če hoče železnica prisiliti potnike k sprejemu zanje druge popolnoma ničvrednih denarnih nakaznic.

* **Dvanajstkrat ranjen.** »Wiendenski Kurjer« poroča iz Kaštel Lastve: Profesor dr. Jurij knez Dowmont Giedroyc Vilensky, ki je šel kot bivši rezervni častnik po izbruhu vojne kot prostovoljec v Mostar, je bil v bojih proti Srbom dvanajstkrat ranjen, vendar pa se je vsakokrat kmalu vrnil k svojemu polku. Za svojo hrabrost je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem, z viteškim križcem Franc Jožefovega reda in končno z železnim kranskim redom. Imenovan je bil za stotnika. V bitki pri Višegradu so ga Srbi vjeti ter pripeljali v Bitoli. Od tam pa je pobegnil skozi Albanijo v Valono, od koder se je odpeljal z ladjo v Kotor. Knez, ki od začetka vojne ne ve ničesar o svoji rodbini, je napravil oporoko o svojih posestvih v Bosni in na Litavskem. Oporoko je izročil graškemu sodišču.

* **Tople kopeli za Angleže na bojišču.** Na Flanderskem, kjer se nahaja glavni del angleške armade, se ne dela v sladkornih tovarnah in pivovarnah. To je uporabilo poveljništvo angleške armade, da je iz teh tovarn napravilo kopališča za angleške vojake. Vse to je organizirano tako, da pride vsak vojak in vsak častnik vsakih deset dni v tople kope. Vojaki pridejo, slečejo obleko in perilo in gredo po 14 moč v kadi, napolnjene s toplo vodo. Odloženo obleko jim med kopanjem desinficirajo z vročo paro. Vsak vojak pripne na svojo uniformo svoj legitimacijski znak, da more potem zopet dobiti svojo obleko. Perilo pa dobe po kopeli sveže. Staro perilo mečejo na kup, ki ga takoj denejo v vročo vodo. Perice dobivajo po 4 franka na dan. Ko je perilo oprano in posušeno, ga dobi zopet prihodnji oddelk vojaštva. Na ta način je skrbljivo za to, da ima angleška armada vedno čisto perilo in da se vsak vojak redno koplje.

* **Ali je strah pred epidemijami upravičen?** Štabni zdravnik dr. Karol Feistmantel je med svojim osemletnim bivanjem v Perziji imel dovolj prilike, se poučiti o raznih epidemijah. Sedaj je komandant neke bolnišnice, kjer je okrog 3000 bolnikov. O strahu pred nastopom epidemij v opletnem času se je izrazil tako: Da bi se kuga na suhem prenesla med prebivalstvo, je neverjetno. Tudi večje epidemije kolere, trebušnega legarja, pegastega legarja in koz v armadi najbrže ne bodo nastopile. Vendar pa se mora računati z nastopom večje množine griže. Sama terapija s serumom ne bo zadostovala. Najvažnejše sredstvo proti temu bi bila zadostna preskrba armade z dobro pitno vodo. Važno bi bilo armado preskrbeti razen z zadostno množino seruma tudi z večjo množino aparatov za prekuhanje vode, kakor je to pri nemški armadi že v rabi. Za civilno prebivalstvo sploh ne obstoja nobena nevarnost glede nastopa epidemij, ker je večinoma pitna voda izborna in se pri infekcijskih boleznih bolnike lahko izolira ter tako odstrani na ta način nevarnost nalezljivosti.

* **Tobak ga je rešil.** Za časa nemško-francoske vojne l. 1870. do 1871. je bilo vojnim poročevalcem, ki so bili v Versailles, strogo ukazano, da ne smejo po desetih zvečer zapuščati svojega stanovanja. Med žurnalisti je bil tudi angleški poročevalec Albert Vandam, ki je pošiljal poročila listu »Times«. Nekega dne po desetih zvečer je opazil, da mu je pošel tobak. In ker je Anglež, ki je strasten kadilec, pripravljen k vsemu, samo da dobi tobak, se Vandam ni oziral na prepoved in je odšel z doma po dragoceno rastlino. Na vogal ceste pa je zadel vanj neki velikan s tako silo, da je padel na tla. Predno pa je mogel vstati, ga je prijel železna roka za ovratnik in neznanec ga je vprašal z ostrim glasom: »Kdo ste in kaj delate tu?« Bil je Bismarck. Anglež se je predstavljal. »Pokažite mi svoje papirje,« je rekel kancelar. Papirji so bili v redu. Bismarck je potem nadaljeval: »In čemu pa hodite po desetih zvečer po ulicah?« »Nisem imel tobaka in brez njega ne morem delati, da, sploh ne živeti,« je odgovoril Vandam. »No, to je edini izgovor, s katerim se morem zadovoljiti,« je rekel Bismarck, ki je bil, kakor znano, tudi strasten kadilec. »Toda riskirate mnogo, dragi gospod! Par korakov od tu bi našli stražo, ki bi vas bila ustrelila — in če bi se to ne bilo zgodilo,« je pristavil z groznim nasmehom, »tedaj bi vas jaz usmrtil.« Nato je dal Bismarck žurnalistu

zavoj tobaka ter mu ukazal, naj kakor hitro mogoče odide domov.

* **Najkrasnejša žena sveta.** V Bayreuthu je umrla 1. aprila 86 let stara dama Emilija von Meyenberg — nekdanja najkrasnejša žena sveta. Meyenbergova je bila hčerka zgodaj umrlega dvornega svetnika, ki si je morala kot mlado dekle služiti kruh s tem, da je raznašala pecivo frankfurtskega peka Kirscha. Se nedoraslo dekletce je vzbujalo v mestu vsled svoje krasote splošno občudovanje. Tudi pek Kirsch se je vanjo strašno zaljubil ter jo je komaj 16letno poročil. Glas o »prekrasni pekovi« se je širil daleč na okoli in pek Kirsch je delal znamenite kupčije. Celo slavni mizogen Schopenhauer si je šel ogledat blestečo lepoto gospe Emilije. Pri neki dobrodelni slavnosti je prodajala gospa Emilija v šotoru slaščice. Tam jo je zagledal tedanji vojvoda Aleksander Württemberški, ki se je vanjo tako zaljubil, da je storil vse, da postane njegova. Ker ni šlo drugače, jo je mojstru Kirschu — odkupil in jo izvršeni ločitvi Kirschovega zakona poročil. Kesal se ni nikdar. Aleksander in Emilija sta živela srečno in veselo na svojem gradu Fantasie pri Bayreuthu in žena vojvode württemberškega, ki je dobila naslov grofice, je slovela ne le kot pravi vzor krasote, temveč tudi gracije in osebnostne miline, ki je ni zapustila do pozne starosti. Vojvoda Aleksander je umrl že v osemdesetih letih in še le sedaj so položili v grobnico poleg njega njegovo prekrasno ženo, katero so najboljši poznavalci ženske krasote primerjali slavni Ninon de Lenclos in grofici Potocki, katero je oboževal, kakor znano, ves dunajski kongres.

* **Kako so zasedli Angleži otok Tenedos.** Nekaj posebnih poročevalcev »Petit Parisien« na otoku Tenedu poroča, da je bil navzoč, ko so Angleži zasedli Tenedos. Pri tem važnem aktu so kazali naravnost občudovanja vredno humor. Poročevalec pravi: Pred kakimi štirinajstimi dnevi je dospela v tamošnje pristanišče neka angleška ladja in izkrcal se je en sam mož — artiljerijski polkovnik Reginald Templer. Podal se je takoj k grškemu brzojavnemu uradu, kjer mu je uradnik, meneč da hoče polkovnik oddati kako brzojavko, ponudil formular. Zaničljivo mu ga je sir Reginald vrnil rekoč: »Nisem prišel semkaj, da brzojavke oddajam, temveč da jih preprečim. Jaz sem angleški cenzor. Od sedaj naprej bo urad odprt samo od 10. do 11. dopoldne in od 4. do 5. popoldne. Nobena brzojavka ne sme biti odposlana, predno je ne prečitam. Sicer pa lahko počenjate, kar hočete.« Nato se je podal polkovnik Templer naravnost v stanovanje grškega guvernerja in komaj je prestopil prag je že rekel: »Kako je tu vse umazano, kakšne bolhe! To je nezgodno!« In ozlovoljen je pristavil: »Čakajte, jaz sem angleški častnik!« Odšel je in kmalu se je vrnil s kakimi petdesetimi vojaki, katerim je vprico grškega guvernerja ukazal, da osnažijo hišo »palaco«. To se je zgodilo. Na to je izjavil sir Reginald prestrašenemu guvernerju: »Tako, moji ljudje bodo danes tu spali, jutri bodo svoje delo nadaljevali in spopolnili.« Prihodnji dan se je izkrcalo večje število angleških vojakov, postavili so na vogalih straže, uredili letalno polje in zaprli glavne ceste. — Tako so izvršili Angleži zasedenje otoka Tenedos.

* **Akademik T. Korš.** Dne 1. marca je — kakor smo že omenili — umrl član ruske akademije T. Korš, ki je pred leti vzorno preložil Prešernove pesnirje na ruski jezik. Rojen je bil 23. aprila 1843. v Moskvi. Njegov oče in njegov stric sta bila ugledna pisatelja in sta imela velik vpliv na razvoj ruske inteligence. Oče je pripadal znani Stankovičevi skupini, kateri so pripadali tudi znameniti Hercen, veliki kritik Belinskij, pesnik Nekrasov, pisatelj Turgenjev in Goučarov, zgodovinarja Solovej in Čičerin ter drugi. Sedaj umrl Korš je bil najprej profesor klasične filologije na vseučilišču v Moskvi in je l. 1900. postal pravi član akademije znanosti. Poleg raznih filoloških razprav je Korš obelodanil celo vrsto prevodov grških in latinskih pesnikov ter vse najodličnejše perzijske pesnitve. Korš je bil vedno prijatelj slabih, dasi po rodu Velikorus, je vedno gojil iskrene simpatije za ukrajinsko gibanje, je vedno interveniral pri vladi za Ukrajince in se tudi v listih in v posebnih spomencih zanje zavzemal. Ko je moskovska policija pred nekaj leti nastopila proti ukrajinskemu gibanju med visokošolci, se je Korš za preganjanje visokošolce tako zavzel, da bi bil kmalu službo izgubil in se je imel le svoji veliki znanstveni veljavi zahvaliti, da je dobil samo oster ukor od ministrstva. L. 1908. v Moskvi

ustanovljeno »Obščestvo za slovensko kulturo« je Korša izvolilo za predsednika in ostal je do svoje smrti duša tega društva. Na njegovem grobu je v imenu Ukrajincev govoril pisatelj Petljura. O Korševem prevodu Prešernovih pesnirj na ruski jezik smo govorili tedaj, ko je ta knjiga izšla, hvaležno pa se spominjamo prelagatelja tudi sedaj ob njegovem grobu.

* **Lakota v Belgiji.** Italijanski vojni poročevalec Luigi Barzini je podal v listu »Corriere della Sera« jako zanimivo sliko o veliki lakoti, ki vlada v Belgiji. V listu pravi med drugim: Vprašanje preskrbe živil za Belgijo je problem, ki navdaja človeka s strahom. Lakota v Belgiji je splošna. Kljub vsem pomožnim akcijam, zlasti ameriškega pomožnega društva je lakota zavzela velik obseg. Ob pričetku vojne je imela Belgija živil komaj za kaka dva meseca. Ko so pozneje zasedli Nemci del Belgije, so se te majhne zaloge vsled revkizacije za armado hitro skrčile. V mnogih okrajih velikih belgijskih mest se lahko vsak dan vidi velike množice, ki molče čakajo ob vratih kakega javnega poslopija. Uhožov govori pri teh ljudeh bolj iz obrazov kakor iz oblik. Zlasti so prizadeti premožnejši in boljši sloji, ker morajo trpeti še ponižanje, da so navezani na milodare. V Bruslju samem se razdeli na dan okrog 500.000 porcij juhe. Od 750.000 prebivalcev živi več kot 250.000 ljudi od milodarov. Manj premožni plačujejo za jed na dan pet centimov, v resnici stane jed petnajst centimov. Brezdelnost je silno narasla, skoraj nihče ne dela. V enem mesecu ne bo več nikakega mesa. Koliko časa bo Belgija še tako živila? Splošna beda onemogočuje od dne do dne bolj delo pomožnih komitejev. Tudi gospodarska kriza vedno bolj narašča. Mnogo polja je neobdelanega in kmetje prodajajo živino za slepo ceno, ker se boje, da pozneje ne dobe zanj ničesar. Vsa upanja se obračajo sedaj v Ameriko, a od tu ni pričakovati v sedanjih razmerah ničesar. Tako odpadajo od dne do dne nekdanji bogata Belgija. — Res strašna slika one države, ki je imela nekdanj vsega v izobilju!

* **Abraham Lincoln.** Dne 14. aprila je preteklo 50 let, odkar je morilčeva roka prerezala nit življenja enemu največjih mož svetovne zgodovine — Abrahamu Lincolnu, predsedniku Zveznih držav, osvoboditelju črnih robov. Sin ubogega kmetiča v divjem Kentuckiju, je bil mali Abraham deležen le nezadostne šolske izobrazbe. Mlada leta so mu potekala kot pastirju, varuhu otrok, pomagaču pri sosedu branjevcu, pozneje kot slugi namislijskih ladjah. Kot pilot, mlinarski hlapec, voditelj neke nekrvave ekspedicije, samostojni branjevec se prične pečati s praviškimi študijami in se izobražuje tudi politično. Njegov zlati in pošteno srce, njegov pravičen in odkritosrčen značaj ga silita v tabor bojevnikov za odpravo suženjstva. Njegova živa zgovornost in neustrašnost njegovega nastopa mu pridobita kmalu dobro ime in kmalu je Abraham Lincoln reprezentant protisuženjske ideje. Kot takega ga izberejo njegovi pristaši l. 1860. za predsednika Severnoameriške Unije. Nasprotstva med severnimi in južnimi državami ameriške republike so bila takrat dospela do vrhunca. Sever je bil za odpravo suženjstva, jug je bil proti. Evropske države so podpirale ene in druge, ker so upale, da bo nastal trajen razdor — na korist Evrope. Lincoln je spoznal, da je državljanska vojna neizogibna. Njegovi državniški modrosti pa se je posrečilo preprečiti vsako zunanjo intervencijo, ki bi bila izročila usodo ameriških držav evropskim konkurentom in njemu je pripisati zaslug, da je ameriška državljanska vojna takorekoč na novo rodila Združene države Severne Amerike. Sredi strašne državljanske vojne, v kateri je poginilo nad 600.000 ljudi, je izšla Lincolnova proklamacija z dne 22. oktobra 1865., ki je dala suženjem svobodo in je postala začetek nove Amerike, temelj onega ogromnega razvika, ki je skoraj zadivil celi svet. Lincoln je postal najpopularnejši človek svoje dobe, ostal pa je istočasno priprost, skromen in pošten. Drugič izbran za predsednika l. 1865. je došel nekaj tednov pozneje v glavni tabor premaganih južnih držav Richmond, kjer ga je pričakovalo na tisoče in tisoče oslobojenih sužnjev. V teh najsrečnejših in najponosnejših dneh njegovega življenja ga je zadela morilčeva krogla. Ustrelil ga je fanatik I. Wilkes Booth, ki ga je črtal kot »zatiralca južnih držav«. Lincoln je pokopan v Springfieldu v državi Illinois. Zgodovina Amerike je napisala njegovo ime na prvo stran svoje zlate knjige.

* **Nemški 42centimetrski možnarji.** O tem topu objavlja časopis avstrijskih inženirjev sledeče zanimive podrobnosti: Cev je dolga 5 metrov. Top tehta 88.750 kilogramov. Njegov temelj je zakopan 8 metrov globoko in tehta 37.500 kg. Obstoji iz 172 delov. Za prevažanje enega možnarja je treba 12 železniških vagonov. Montiranje traja 25 ur, merjenje, ki ga izvršujejo drugi topovi, traja 6 ur. Pri enem možnarju je 200 mož. Možnar se zažiga z daljave 300 metrov. Naboj je 127 mm dolg, tehta 400 kg in velja 11.000 mark. Možnar je podminiran in v slučaju nevarnosti je službujoči inženir obvezan, možnar razstreliti. Učinki strela so tako močni, da v krogu 4 km popokajo vse šipe. Ljudi so s tem možnarjem obstreljevali iz daljave 22-8 km; pri prvem strelu je padlo 1700, pri drugem 2600 sovražnikov. Pred Namurom in Manbeuge sta bila iz teh možnarjev izstreljena le dva strela, ostalo so strela avstrijske motorske baterije.

* **Dolgovi vojaščin se držav.** Znani madžarski strokovnjak poslanec dr. E. Hantos je izdal knjigo o finančnih in gospodarskih učinkih svetovne vojne. Kot rezultat svojih raziskovanj priobčuje primerjalne tabele državnih dolgov začetkom avgusta 1914. in koncem meseca marca 1915. Po Hantosovi knjigi je Avstrija povečala svoj državni dolg v znesku 13.004 milijonov kron za 3575 milijonov kron, Ogrska pa svoj dolg v znesku 6695 milijonov za 2040 milijonov kron. Potemtakem ste obe polovici države svoj dolg 19.699 milijonov povišali za 5615 milijonov kron. Državni dolg Nemčije v znesku 25.689 milijonov kron se je povečal za 11.400 milijonov kron. Državni dolg Turčije v znesku 2914 milijonov kron je narasel za 520 milijonov. Dolgovi Anglije (brez kolonij) po 17.560 milijonov so poskočili za 10.320 milijonov, Francije (brez kolonij) po 30.120 milijonov za 10.907 milijonov kron, Rusije po 22.917 milijonov za 13.200 milijonov; nadalje so se povečali državni dolgov Belgije za 960 milijonov, Srbije za 410 milijonov, Japonske za 872 milijonov in Črne gore za 3 milijone kron. Državni dolgov Nemčije, Avstro-Ogrske in Turčije so se torej povišali skupaj za 17.35, držav na strani trojnega sporazuma pa za 36.466 milijonov kron. Dolgovi vseh držav skupaj so narasli za 54 milijard kron.

* **Vojski orjejo za fronto.** »Glos Narodu« poroča: Vojaška oblast je dovolila, da so se vrnili ljudje v vasi za zapadno gališko fronto. Vojno poveljstvo je dalo kmetom na razpolago rekvirirane vojaške konje in vojaške raznih narodnosti, ki z veseljem obdelujejo polje na poljskih tleh, vozijo gnoj, vodijo živino in orjejo. Nemški in češki vojski kmečkega stanu dajejo poljskim kmetom nasvete o pametnem gospodarstvu. Vojski so veseli, da morejo kmetom pomagati in nekoliko premeniti svoje življenje in hrano; vojaški konji se s posebno živahnostjo gibljejo, kakor bi se veselili dela v prosti naravi. Ako bo vreme ugodno, bodo v 14 dneh srečno izvršena poljska dela v zapadni Galiciji, tudi v neposredni bližini bojišča. Poročevalec »Nowe Reforme« piše: Potoval sem ob bregovih reke Dunajec od Zakličyna dalje na sever proti Tarnovu. V vaseh se pozna sledovi vojske, vendar ni preveč hiš požganih. Na polju povsod marljivo delajo. Z dovoljenjem poveljstva delajo vojski v uniformah na polju, orjejo, vozijo, sejejo. Poljsko delo se vrši ob spremljevanju topovskih strel in namesto škranjčka kroži nad poljem ruski aeroplan. Naši črnovojniki obstreljujejo ruskega tiča; potem pa mirno nadaljujejo svoje delo in se ne dajo motiti od topovskih strel, katerih so se že navadili kot nekaj popolnoma vsakdanjega.

* **Flegmatični Angleži.** Angleški flegma draži živahni francoski temperament. Če kdo hvali angleško mirno kri v ognju, odgovori Francoz: »Anglež ni »miren«; miren je le oni, ki po natančnem preštudiranju šans tvega svoje življenje; Angležem je le »vse eno««. Tudi se pripoveduje, tako piše »Svenska Dagbladet«, marsikaj o nogometnih igrah na fronti. Neki francoski oficir 19. bataljona je šel mimo par angleških vojakov, ki so bili žogo. Neka nemška granata se je razpočila ravno nad njimi, ubila dva in ranila. »Mislite, da so odnehal? Kaj še! Spravili so čisto flegmatično mrtvece in ranjence na primerno mesto in igrali mirno naprej.« Neki drugi francoski oficir je videl nekega angleškega generala z zavitiimi rokavi, kako je mirno pušil svojo pipo, ko je mesto gorelo in so padale na vseh straneh granate. Mlad francoski dragonski poročnik je pripovedoval, da je bil ono noč, ko je bilo treba izprazniti Compiègne, na straži. Feldmaršal

French je stanoval v hiši, nasproti gradu. Ob 6. zjutraj smo že slišali nemško artilerijo. Oficir je urno poslal ordonanco k feldmaršalu, da mu sporoči, da so Nemci že v bližini mesta. Dobil je od Frenchovega adjutanta lakoničen odgovor: »Feldmaršal je še v postelji, jaz ga ne morem in ne smem motiti.« Pred vrati na trgu je bil pripravljen avtomobil; motor se je že gibal. Potekla je cela ura. Oficir je zopet poslal ordonanco z nujno prošnjo, naj feldmaršal takoj odpotuje. »Feldmaršal je ravno v kopelji«, je bil odgovor. Francoski in angleški štabni oficirji so že zavzeli svoje prostore v avtomobilu; bilo je že 8. zjutraj. Feldmaršal se še vedno ni prikazal. Sedaj so poslali že v tretjič po njega. »Feldmaršal sedi ravno pri zajtrku.« Šele ob 9. je sedel French v avtomobil. Dve uri pozneje so bili že Nemci v Compiègne.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** Računski zaključek za upravno leto 1914. izkazuje, da je hranilnica vzlic težkim gospodarskim razmeram v preteklem letu dosegla skupnega čistega dobička 16.052 K 27 v in sicer pri upravnem imetju 11.076 K 61 v, pri splošnem rezervnem zakladu 4867 K 83 v, pri posebnem rezervnem zakladu 51 K 75 v in pri pokojninskem zakladu 56 K 08 v. Prejemkov je imela hranilnica v letu 1914. pri upravnem imetju 1.519.848 K 31 vin., izdatkov pa 1.527.342 K 38 v, tedaj denarnega prometa pri upravnem imetju 3.047.190 K 69 v, pri splošnem rezervnem zakladu 59.541 K 42 vin., pri pokojninskem zakladu 551 K 20 v, skupnega denarnega prometa tedaj 3.107.283 K 31 v. Na hranilnih vlogah se je v letu 1914. vložilo v 1417 postavkah 554.710 K 44 v, vzdignilo pa v 2221 postavkah 661.058 K 15 vin., tedaj manj vložilo 106.347 K 71 vin. Kapitalizovane obresti pa znašajo v letu 1914. 92.908 K 14 v, znaša tedaj razlika med vloženimi in dvignjenimi vlogami 13.439 K 57 v. Začetkom leta 1914. so znašale hranilne vloge 2.136.919 K 89 v in znašajo koncem leta 1914. 2.123.480 K 32 v. Ta svota je naložena na 3257 vložnih knjižicah, katerih vsaka je povprečno vredna 651 K 96 v. V preteklem poslovnem letu je izdala hranilnica 389 novih hranilnih knjižic, realizovala pa 419 in se je tedaj število v prometu se nahajajočih hranilnih knjižic skrcilo za 30. Aktivna hranilnišnega upravnega imetja znašajo koncem leta 1914. 2.148.094 K 54 v, pasiva pa 2.137.017 K 93 v, čisti dobiček pri upravnem imetju tedaj 11.076 K 61 v, čisti dobiček pri splošnem rezervnem zakladu 4867 K 83 v, pri posebnem rezervnem zakladu 51 K 75 v in pri pokojninskem zakladu 56 K 08 v, tedaj znaša ves čisti dobiček skupaj 16.052 K 27 v. Ta svota izroči se rezervnim zakladom, koji so vsled tega narasli in sicer splošni na 130.098 kron 75 v, kar daje pokritja 6126% vseh hranilnih vlog, posebni za kurzninske razlike na 1189 K 28 v in pokojninski zaklad na 1684 K 18 v, vsi rezervni zakladi tedaj skupaj 132.972 K 21 v. Omeniti nam je tudi, da je Mestna hranilnica iz čistega dobička za leto 1913. v zmislu svojih pravil z dovoljenjem visoke c. kr. deželne vlade v Ljubljani znesek po 5000 K sledede razdelila: 1. Prispevek pokojninskemu zakladu za uradnike 400 K. 2. Mestni občini kamniški za popravilo sirotišnice in nabavo inventarja 4000 K. 3. Obrtno nadaljevalni šoli v prosto uporabo 300 K. 4. Deški ljudski šoli za učila 50 K. 5. Dekliški ljudski šoli za učila 100 kron. 6. Gasilnemu društvu prispevek k nabavi notorne brigzalne 100 K. k napravi motorne brigzalne 100 K. Skupaj 5000 K. Pri svoji seji dne 20. septembra 1914. je ravnateljstvo soglasno sklenilo podeliti na račun dobička za preteklo upravno leto znesek 400 K v vojne svrhe in sicer: 1. V prid družinam vpoklicanih vojakov 100 K. 2. Rdečemu križu 100 K. 3. Lokalnemu pomožnemu odboru za družine 100 K. 4. Splošno vojno oskrbovalnemu odboru na Dunaju 50 K. 5. Za nakup potrebe zimske obleke za v vojni se nahajajoče vojake 50 K. Skupaj 400 K, katera svota se je takoj na pristojnem mestu v navedne svrhe izročila.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. aprila: Alojzij Benčan, sanitetni vojak oddelka št. 8, v garnizijski bolnici. — Marija Kristan, krojačeva žena, 66 let, Gradišče 11. — Egera Falagyarda, novinec črnovojnik 97. pešpolka, v garnizijski bolnici. — Anton Brecljnik, rejec, 4 mesece, Radeckega cesta 1. Dne 21. aprila: Helena Elsati, postrežnica-hiralka, 76 let, Radeckega cesta 9. — Marija Ahlin, roj. Vrhovec, mesarica in posestnica, 55 let, Karlovska cesta 17.

Dne 22. aprila: Ivan Mulini, pešec 97. pešpolka, v garnizijski bolnici.

V deželni bolnici.

Dne 18. aprila: Marija Podlesnik, žena tovarniškega delavca, 24 let.

Dne 19. aprila: Ivana Zavašnik, posestnikova žena, 18 let.

Spominjajte se rodbin vpoklicanih vojakov in „Rdečega križa“.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Valentin Kopitar.**

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednja zračna tlak 736 mm

april	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22.	2. pop.	731-7	14-1	sr. jug sl. jvzh.	oblačno
9. zv.	731-5	10-4	sl. jvzh.	„	„
23.	7. zj.	730-9	9-4	sl. vzh.	„

Srednja večerajšna temperatura 11-5, norm. 10-8. Padavina v 24 urah mm 3-8. Dež večerj do- in popoldne.

Prodaja se za K 300.— rabljeno

motorno kolo

»Nekarsulm«, 3 in pol HP. Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Učenci

za trgovino z mešanim blagom sprejme tvrdka **Norbert Zanier & sin v St. Petru v Savinjski dolini.**

Prednost ima učenec, ki stoji že nekaj časa v uku in bi lahko z dovoljenjem svojega delodajalca službo spremenil.

Narodna knjigarna v Ljubljani Prešernova ulica št. 7.

priporoča
kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir
Rusete s pisemskim papirjem.
Zrgovske knjige v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.
Objemalne knjižice po različnih cenah.
Zalaga šolskih zvezkov in risank.
Zavitke za urade v vseh velikostih.
Velika izber vseh pisarniških potrebščin, svitnikov, peres, poročnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.
Barve za šole in umetnike.
Razglednice pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.
Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.
Poezijske knjige.
Podobice za otroke.
Leseni okvirčki za razglednice.
Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.
Notesi in tintniki.

SANATORIUM EMONA ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI. POROČNIŠNICA. LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4. SEF. ZDRAVNIK PR. V. DR. FR. DERGANC.

Povečane slike do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na plačno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 4192
Davorin Rovšek prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Keločvrska ul. 34 a.

Kavarna Central

Danes in vsak dan **koncert** dunajske damske salonske elite kapele pod vodstvom **Ane Eisenhuber.**

Ob nedeljah in praznikih od 4. ure popoldne naprej, ob delavnikih od 8. do pol 1. ure.

Vstop prost.

dr. Vinko Zupan praktičant c. kr. licejske knjižnice. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, 24. aprila ob pol 6. uri zvečer iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Krištofu. 1038 Sv. zadušne maše se bodo služile v raznih cerkvah. V LJUBLJANI, dne 23. aprila 1915. Mesto vsakega posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ANICO v nežni starosti 20 mesecev po mučni bolezni, poklicati v višave med krilate. Pogreb bo v soboto, dne 24. t. m. ob 1/3. iz Sodne ulice 5. V LJUBLJANI, dne 23. aprila 1915. 1037 **Zalujota rodbina Aleksander Wislak.**

Franc Levec jurist v Gradcu, praporščak v rez. v c. in kr. petrovaradinskem pehotnem polku št. 70, poveljnik 3 komp. VIII. M. B., odlikovan s srebrno hrabrosno svetinjo II. vrste, dne 26. marca t. l. popoldne, zvesto izvršujoč svojo dolžnost, v 21. letu svojega življenja padel v Karpatih na brdu Teszniczka, severno od sela Jablonki ter bil pokopan na bojišču. Sv. maše za blagega pokojnika se bodo darovale prihodnji teden v ponedeljek, torek in sredo ob 9. dopoldne v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja. V Ljubljani, dne 23. aprila 1915.

Doa inteligentna, življenja polna strojna podčastnika — poprej dijaka — c. in kr. mornarice, si želita v istotakim damama, govoreči tudi nemški jezik, zaradi posnejšega posvajanja, dopisovati. Slika prednost. Cenj. dopise pod: »Herul in Laudon«, S. M. S. Mars, Pola I.

Mehlovano stanovanje

1 do 2 sobi, s kuhinjo ali brez nje, se takoj odda 1025 na Karlovski cesti št. 32.

Hemoroidi

(zlata žila) podaljšek debelega črevesa in njegovo obolenje) Trajna hitra ozdravitev z dr. Rittfela hemoroidnim čepom. Cena 3 K 90 h brez nadaljnjih stroškov. Nobenih carskih nepravil. Grot S. piše: »Vaši čepki so mojo trdovratno bolezen v debelem črevesu presenetljivo hitro ozdravili«. Po povzetju pošilja samo 954

M. Wojacek, München, Paul Keysestr. 5.

Izprašana učiteljica

za močvanske šole, večša slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, zmožna dvojnega knjigovodstva ter izveščana v trgovskih računih, išče primerno službo v kaki pisarni v mestu ali na deželi. 1028

Cenjene ponudbe prosim na upravn. »Slov. Nar.« pod »izprašana/1028«.

ZELOČNA TINKTURA RAZPOŠILJA lekarnarja PICCOLIJA v Ljubljani. Vsega teleno pospešuje zdravilo prebavo ter odpravlja tolaša. PO POVZETJU

1 steklenica 20 vin.

Št. 6351.

Razglas.

1024

V smislu § 53 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana daje podpisani mestni magistrat javno na znanje, da so računski sklepi za leto 1914 in sicer:

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine,
4. ustanovnega zaklada,
5. mest. loterijskega posojila,
6. mestnega vedeveda,
7. mestne klavnice in
8. mestne elektrarne

dogotovljeni ter bodo 14 dni, to je od 24. aprila do 6. maja 1915 v prostorih mestnega knjigovodstva razgrnjeni občanom na vpogled, da zamore navesti vsakdo svoje opazke o njih.

O pravočasno vloženi ugovorih bode razsojal občinski svet.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 22. aprila 1915.

Za vojaštvo, šport i. t. d.
trpežno obutev
 priporoča specialna trgovina čevljev
Anglo - Novak - Ljubljana.

3753

Prva dolenjska posojilnica

registrovana zadruga z neomejenim poroštvo

v Metliki.

Razglas.

Pri občnem zboru »Prve dolenjske posojilnice« registrovane zadruge z neomejenim poroštvo v Metliki dne 15. aprila 1915 se je računski sklep in bilanca za devetindeseto upravno leto 1914 sledeče potrdil:

Bilanca (Stanje).

Aktiva (Imetje).

Pasiva (Dolgovi).

Št.	Predmet	Znesek		Št.	Predmet	Znesek	
		K	v			K	v
1	Posojila	2186712	54	1	553 glavnih deležev po 36 K	19908	—
2	Zaostale obresti	135046	31	2	1183 opravičnih deležev po 2 K	2366	—
3	Naložen denar in vrednostni papirji	341016	66	3	Hranilne vloge	—	22274
4	Vrednost dveh srečk	56	—	4	Predplačane obresti	—	5033
5	Knjižice in tiskovine	703	21	5	Rezerva:	—	—
6	Odpis iz dobička leta 1913	10	—	6	Glavni rezervni sklad	176788	20
7	Inventar	831	19	7	prpis iz leta 1913	1711	80
8	Vrednost hiše št. 15 v Metliki	15500	—	8	obresti za leto 1914	8032	25
9	Vrednost grada in sokolske dvorane	56500	—	9	vstopnina	7	—
10	Vrednost posestva št. 33 v Metliki	4000	—	10	prpis vloge	688	98
11	Gotovine koncem leta 1914	24629	04	11	Posebni rezervni sklad:	—	—
				12	koncem leta 1913	5839	36
				13	prpis dobička iz leta 1913	729	30
				14	obresti za leto 1914	296	56
				15	vstopnina	32	—
				16	Čisti dobiček	—	6897
				17		—	5917
							2764984
							95

Denarni promet.

Projemki.

1031

Izdatki.

Št.	Predmet	Znesek		Št.	Predmet	Znesek	
		K	v			K	v
1	Stanje gotovine koncem leta 1913	47529	48	1	Dana posojila	435033	03
2	Vrnjena posojila	419760	01	2	Izplačane hranilne vloge	680113	72
3	Hranilne vloge:	—	—	3	Izplačane obresti hranilnih vlog	5920	20
4	a) prejete	520109	23	4	Kapitalizovane obresti hranilnih vlog za leto 1914	107964	54
5	b) kapitalizovane obresti	107964	54	5	Upravní stroški:	—	—
6	Prejete obresti posojil	107348	79	6	plače	5628	—
7	Vplačani glavni deleži	468	—	7	kurjava in svečava	290	40
8	Vstopnina	7	—	8	poština	190	—
9	Vplačani opravični deleži	64	—	9	razno	2932	64
10	Vstopnina	32	—	10	Naložen denar	—	171800
11	Prodaja zemljišč	14500	—	11	Za dobre namene	—	1182
12	Vzdignjen naložen denar	220657	83	12	Izplačani glavni deleži	—	468
13	Obresti naloženega denarja	19840	89	13	Izplačani opravični deleži	—	32
	Zastarela vloga	688	98	14	Davki:	—	—
	Razni dohodki	6676	29	15	rentni	1645	90
				16	pridobinski	10131	91
				17	hišno-najemni	660	73
					zemljišni	83	27
					pristojbniški namestek	113	85
					pristojbine	41	68
							12677
							34
							2037
							89
							1131
							09
							1201
							52
							10015
							—
							400
							—
							2000
							—
							24629
							04
							1465647
							04

Denarno gibanje:

Projemki K 1.465.647-04
 Izdatki „ 1.441.018-—
 Torej skupni denarni promet K 2.906.665-04

Zadruga je obstala koncem leta 1913 iz 315 glavnih in iz 1167 opravičnih zadrugnikov, izstopilo jih je 21 in na novo pristopilo 39, in je koncem leta ostalo 1499 zadrugnikov. Glavnih društvenih deležev je bilo koncem leta 1914 553 in opravičnih društvenih deležev leta 1914 1183.

Metlika, dne 31. decembra 1914.

Ravnateljstvo:

Ivan Golja, l. r.,
 načelnik.

Dežo Makar l. r.,

Ivan Trampus l. r.,
 odborniki.

Oskar Sturm l. r.,

Josip Fleischer l. r.,
 načelnik na častnik.